

Curentul woke - contradicții și conspirații

BOGDAN MUNTEANU

La alegerile europarlamentare din 9 iunie, partidele de dreapta din țările Uniunii Europene au obținut rezultate semnificative, ele aflându-se mai peste tot în creștere. E un semn că electoratul s-a săturat de politicile europene bazate pe curentul woke.

Pe scurt, după ce ideile de stânga au erodat treptat, de-a lungul mai multor generații postbelice, fundamentele spirituale bazate pe moștenirea creștină, breșa a fost lărgită în ultimii ani prin transformările propulsate de o ideologie a „diversității” care neagă valorile familiei, viața nenăscută și în cele din urmă însăși natura umană, ale cărei rosturi se pot împlini doar prin raportarea ei la Creator și la țelurile sădite de Acesta în ea.

De fapt, prin însăși natura și ideile lui aberante, acest curent woke nu e menit să supraviețuiască la scara istoriei. Dacă o societate insulară, izolată complet de restul lumii, ar trăi strict pe baza unor asemenea principii, ea ar suferi un proces de extincție definitivă pe parcursul a câtorva generații. Explicația are la bază o aritmetică simplă: rata mortalității o întrece pe cea a natalității. Motivele pot fi multiple, dar conduc inevitabil către acest rezultat. Unul ar putea ține la modul general de hedonismul societăților de consum care au atins un nivel înalt de bunăstare, în care creșterea a cel puțin doi copii de familie poate fi considerată drept un efort inutil, care ar afecta calitatea vieții sau ar împiedica emanciparea și cariera femeii. Specific curentului woke ar fi aici însă și motive legate de „diversitatea sexuală”, de subminarea familiei, de ideologia de gen, care ar putea fi schimbat după bunul plac, de angoasele climatice, după care mulți copii înseamnă mai mulți producători de CO₂, ceea ce ar accelera „apocalipsa încălzirii globale”.

Lumea reală e însă mai complexă decât un scenariu izolaționist asemenea celui descris mai sus. În aceste condiții, o politică imigraționistă

poate adapta corectitudinii politice. Încât atragerea cu bună știință a unui aflus masiv de imigrație provenind din mediul cultural islamic poate fi comparată cu tăierea crengii de sub propriile picioare, dacă nu chiar cu un „harakiri” final al ideologiei woke. „Medicamentul” administrat pentru rezolvarea problemei populației în declin riscă să omoare pacientul, odată cu principiile sale. Aceasta pentru că islamul nu cunoaște emanciparea femeii – dacă ar fi așa, s-ar cădea în tendința woke, ceea ce ar implica un spor negativ al populației, încât cu imigrație cu tot, declinul demografic ar continua. Dar islamul nu acceptă nici „diversitatea sexuală” și toate celelalte aberații, încât acest masiv import cultural nu face în cele din urmă decât să șubrezească baza de acceptare a ideologiei woke. Care în timp se va subția din ce în ce mai mult, pentru că e de fapt împotriva tuturor principiilor, multe dintre ele comune, pe care le împărtășesc marile religii abrahamiche: creștinismul, iudaismul și islamul, care au fost validate de secole și milenii de istorie.

Primele semne ale disoluției ideologiei woke constau, așadar, în înșeși contradicțiile ei interne, unele cu caracter sinucigaș. Desigur, dincolo de stânga și de islam, Europa conservatoare încă mai respiră, și chiar pare a începe a se resuscita, după cum s-a putut vedea la alegerile europarlamentare din această lună. Rezultatele în creștere obținute mai peste tot de partidele de dreapta se datorează faptului că mai există încă o pondere semnificativă în cadrul popoarelor europene care nu se împacă cu această evoluție nefastă pusă la cale în laboratoarele ideologice ale wokismului și aplicată totalitar prin politicile concrete ale unei birocrății bruxelleze, care nu are niciun gir democratic.

Toată această evoluție poate fi explicată pe seama principiului acțiune-reacțiune sau cauză-efect. Orice analiză obiectivă a situației actuale nu poate ajunge decât la concluzia că ea este rezultatul

extrem de permisivă (pentru a folosi o eufemistică) care, mai ales în ultimul deceniu, a adus în Europa un val masiv de populație majoritar din țări islamice, pare a fi izvorâtă dintr-o brambureală logică, incapabilă de a-și vedea propriile contradicții. Aceasta pentru că religia islamică, prin însăși natura ei, nu se

unei politici falimentare dusă de partide adeptele agendei woke, care se află de fapt în prelungirea ideologiei comuniste din secolul trecut.

Să vedem însă cum încearcă unii să răstoarne evidențele logicii și ale bunului simț, recurgând la teze „conspiraționiste” pentru a muta responsabilitățile pentru această stare de lucruri în altă parte.

Istoricul elvețian Oliver Jens Schmitt e cunoscut nu doar pentru activitatea sa academică, cât mai ales pentru rolul de „oracol” antiromânesc și antiortodox conferit pe linia editurii Humanitas, ca protejat și portavoce a curentului reprezentat de Gabriel Liiceanu, ale cărui idiosincrazii le diseminează ori de câte ori are ocazia în cărți, articole sau interviuri. Astfel, într-un interviu acordat recent publicației online spotmedia.ro, el începe prin a trece în revistă situația actuală făcând o analiză în termeni similari cu cei de mai sus.

Astfel, hegemonia intelectuală din ultimele decenii a liberalilor de stânga și a ecologiștilor ar fi pe ducă tocmai pentru că o parte din ce în ce mai mare a populației nu le mai acceptă politicile. Una din problemele fundamentale ar fi imigrația în masă necontrolată din țările islamice. La aceasta se adaugă inflația, restricțiile timpul pandemiei, ideologia de gen, green deal și teama de război.

Totuși, un asemenea diagnostic nu e prea măgulitor la adresa democrațiilor europene, ale căror probleme se dovedesc a fi unele intrinseci, cauzate de ele însele. Să admitem pentru moment că politicienii în cauză poartă responsabilitatea exclusivă a politicilor și ale ideologiilor lor, ei nefiind nicidecum niște simple marionete promovate și stipendiate de diverși „filantropi” multimiliardari cu o agendă globală, care are nevoie de roțițe intersanjabile în mecanismul politic menit să o implementeze. Această teză, asupra caracterului ei de adevăr mă abțin să mă pronunț deocamdată, e trecută de propaganda woke la rubrica „teoriilor conspiraționiste”.

Desigur, nici Oliver Jens Schmitt nu îndrăznește să evoce această posibilitate. Dar, pentru că situația nu e deloc roză iar diagnosticul prea evident, pentru a cosmetiza realitatea, pentru a eluda indicarea responsabililor mai puțin vizibili și a nu da apă la moară partidelor de dreapta, el se vede nevoit să recurgă de asemenea la teorii conspiraționiste. Numai că de sens contrar. Iar responsabilul de serviciu nu poate fi altul decât ... Putin! Președintele Rusiei devine astfel sprietora universală la care recurg invariabil propagandiștii corectitudinii politice atunci când

[continuare în pag. 2](#)

CURRENTUL WOKE - CONTRADICȚII ȘI CONSPIRAȚII

le fuge pământul de sub picioare.

Prima afirmație: „Regimul lui Vladimir Putin colaborează în mod deschis și sub acoperire cu partidele de extremă dreapta din Europa de mulți ani. Acest lucru este, de asemenea, planificat la nivel central la Moscova și face parte dintr-o strategie cuprinzătoare de destabilizare a Europei.” Chiar dacă ea conține o doză de adevăr, care însă nu poate fi cuantificată cu exactitate, termenul „colaborare” nu e sinonim cu „marionete”, sau „coloană a 5-a”. O serie de partide naționaliste din Europa doresc să contracareze hegemonia americană, pe care o consideră nocivă pentru țările lor, prin deschiderea către țările BRICS, în special către Rusia și China. Ceea nu implică o vasalitate față de acestea, în vreme ce „vasalitatea” față de SUA e un adevăr nerostit, dar de la sine înțeles. Ca exemplu se poate da misteriosul sabotaj al conductelor de gaz Nord Stream, rod al unei colaborări economice reciproc avantajoasă între Germania și Rusia, care a deranjat hegemonul de peste Ocean.

A doua afirmație e însă de-a dreptul halucinantă: „Putin a fost extraordinar de abil în a alimenta războiul cultural, adică politica de gen, woke-ismul, pe care mulți oameni din Europa îl resping și pe care elitele verzi și de stânga-liberale l-au ridicat la rang de test decisiv pentru apartenența la Europa. Drepturile minorităților sunt foarte importante pentru Europa, dar politicile de gen ale multor guverne de stânga i-au oferit, de asemenea, lui Putin muniție pentru propaganda sa, care prezintă Rusia ca pe un refugiu pentru familia creștină - ceea ce are prea puțin de-a face cu realitatea rusă.”

Vasăzică vina pentru dezastrul politicilor woke duse la nivel european e aruncată în cărca lui ... Putin! Care le-ar fi „alimentat”, cu alte cuvinte influențat activ, pentru a putea avea apoi muniție propagandistică împotriva Europei. Afirmația aceasta a lui Oliver Jens Schmitt denotă un faliment intelectual total.

Pe de-o parte, s-ar putea înțelege că politicienii woke sunt de fapt „idiotii utili” ai lui ... Putin (că alde Soros sau Schwab nu pot fi evocați în rândurile celor care au „alimentat” aceste curente). Că președintele rus e omnipotent și capabil să tragă sforile atât în stânga, cât și în dreapta spectrului politic european. În opinia lui Schmitt probabil numai „centrul democratic” ar fi ferit de o asemenea influență nefastă, dar realitatea e că și aceste partide de centru, moștenitoare ale creștin-democrației din trecut, s-au subordonat și ele practic total agendei woke. Asta e de fapt marea problemă, dar totodată și dovada peremptorie că pretinsa influență a lui Putin nu e decât o gogoriță.

Pe de altă parte, dacă aceste principii ale ideologiei woke ar fi valabile prin ele însele, iradiind o superioritate culturală sublimă față de „primitivismul” medieval al concepțiilor tradiționaliste, atunci de ce ar avea Putin interesul să le favorizeze? În cazul acesta el ar trebui mai degrabă să ducă o propagandă prin care să le denigreze și să le prezinte distorsionat, nu să faciliteze libera lor desfășurare. Cu alte cuvinte, ar trebui să se teamă de ele, nu să le lase să piară pe propria lor limbă.

Citind printre rânduri, Schmitt admite că mulți oameni din Europa „resping” aceste idei ale curentului woke. Și, deși nu ne-o spune, știe și el foarte bine că acest lucru e datorat caracterului lor artificial, împotriva firescului și a bunului simț. Numai că, pentru că trebuie să găsească o sperietoare menită să tempereze indignarea adeptilor firescului, e scoasă de la naftalină marota Putin. Echivalarea conservatorismului cu putinismul e o strategie propagandistică ieftină și totodată paralelă cu adevărul, care nu denotă decât sărăcia argumentelor.

O altă afirmație referitoare la România conține în mod inevitabil binecunoscutele clișee ale lui Oliver Jens Schmitt ca reflex al idiosincraziilor sale funciare la adresa naționalismului și creștinismului românesc: „De-a lungul mai multor ani, s-a dezvoltat un mediu care combină ultranaționalismul autarhist al epocii Ceaușescu cu ortodoxia neolegionară, iar această gândire s-a dezvoltat, uneori mai puternic, alteori mai slab,

și în părți ale instituțiilor și ale presei, mai ales pe anumite canale de televiziune, care polemizează împotriva Occidentului și vor, în final, să desprindă România de NATO și UE.” Nu mă voi opri aici asupra acestor idei fixe, pe care le-am discutat cu altă ocazie. Se poate remarca de bună seamă melanjul acesta voit între ideologia ceaușistă și naționalismul fundamentat creștin, care e un fir roșu în propaganda (că analiză științifică nu-i putem spune) diseminată în mod recurent de Oliver Jens Schmitt prin mediile românești.

Merită însă să ne oprim asupra unor aspecte. Faptul că cineva se situează pe o poziție suveranistă, antiglobalistă, conservatoare, pro-viață și pro-familie, nu e deloc suficient din perspectivă spiritual-mtefizică. Aceasta pentru că dacă nu ne plasăm pe o asemenea poziție, un reper exemplar, atât pentru români, cât și pentru ceilalți conservatori europeni ar părea a fi tocmai ... Nicolae Ceaușescu! Dealtfel există și în România autori care susțin exact această teorie, nefăcând nicio diferență între diferitele tipuri de naționalisme. O confuzie în care aceștia se întâlnesc cu tezele lui Oliver Jens Schmitt.

Pentru a lămurii lucrurile, trebuie prin urmare spus că, deși ascensiunea dreptei în Europa e un fenomen inevitabil și o poliță binemeritată pentru falimentul politicii woke, aceasta riscă să înlocuiască problemele de până acum cu altele, de o cu totul altă natură.

O nouă Europă, fie ea suveranistă și conservatoare, nu va putea dăinui dacă nu se va raporta așa cum se cuvine la piatra din capul unghiului care este Hristos. Nu sub formă „civilizație” sau „moștenire” creștină, ca relieve ale unui trecut deja apus, ci ca la Dumnezeu întrupat și înviat, printr-o credință menită să infuzeze toate aspectele societății. Fără o renaștere în Duh, trecerea de la paradigma woke la una „conservatoare” riscă să eșueze în sterilitate, amânând doar cu puțin deznodământul spenglerian al unei civilizații europene într-un declin perpetuu.

BOGDAN MUNTEANU

Constantin Noica și Statul Legionar

Continuăm seria articolelor scrise de Constantin Noica în coloanele „Bunei Vestiri” după biruința legionară din septembrie 1940, odată cu reparația publicației. Pe lângă minunatul talent literar al filosofului, îi veți descoperi latura mărturisitoare, credința în biruința și dreptatea Legiunii.

Electra sau femeia legionară

Ce înseamnă omul de stat? Conducătorul care se preocupă nu de instituțiile de stat, ci de realitățile de stat. De biserică, școală ori familie se preocupă orice legislator de rând; la credincioși, tineret și rolul femeii se gândește doar omul de stat.

Ați citit de bună seamă răspunsul generalului Antonescu la cuvintele Patriarhului. Rânduilele Bisericii, spunea conducătorul statului, sunt pe seama Bisericii; dar sufletul credincioșilor dinăuntru bisericii – iată, pentru un conducător de stat creștin și național, problema. Care e statutul femeii în noua viață de stat legionară. Generalul Antonescu n-o spune în Apelul către românce. Dar spune ceva mai mult: care e tipul de femeie visat de statul legionar.

Cititorul e liber să creadă, dacă-i place, că slăvim

pe conducătorii de azi, aci la „Buna Vestire”, așa cum slăveau pe conducătorii de ieri cei de la ziarul „România”. Dacă nu vrea să ne creadă cinstiți, ostenească-se să ne lase în pace. Dar dacă ne crede cinstiți, atunci să vadă odată cu noi către ce anume trimite gestul generalului Antonescu: către adevărata revoluție legionară.

Înăuntru acestei revoluții – și numai înăuntru acestei revoluții – femeia de aci își găsește o participare demnă și efectivă la viața publică. Cei cari au trăit drama legionară (și va înceta vreodată să fie o dramă?) știu cât de mult au adus în slujba Legiunii cele câteva mari suflete feminine dinăuntru ei. Iar cei cari cunosc amănunte din prigoană, știu cât de mult au răpit puterii de rezistență a Legiunii unele suflete feminine cari nu puteau trece peste omenescul din ele.

Căpitanul a visat întotdeauna să aibă în jurul său o elită ascetică. Orice mișcare spirituală se desăvârșește printr-o elită ascetică. E un gând necruțător pentru femei? Se poate. Dar așa e spiritul pe culmile sale: fără cruțare.

Și totuși femeia legionară poate îndrepta ceva din răul care o lovește: fiind ea însăși fără cruțare. Cu cât vor exista mai multe legionare autentice, cu atât elita ascetică – a Legiunii ideale – va fi mai restrânsă. Vor exista, în orice caz, câțiva legionari din aceștia; va fi măcar unul din elita ascetică

visată. Dar elita legionară se pleacă în fața cuiva. În fața femeii legionare.

Și cum ne-o închipuim? O închipuim ca pe o Electră: dârză și fără cruțare. Că e soră, soție ori mamă – ea slujește comunitatea. Prin brațul lui Oreste, ea slujește comunitatea. Ea nu poate lovi. E în destinul ei să nu lovească de-a dreptul. Dar poate însufleți brațul lui Oreste sau îl poate paraliza.

Să-l însuflețească. Să uite de sine și să-l însuflețească.

Buna Vestire, Anul IV, nr 21 (serie nouă),
2 Octombrie 1940

Atitudini din exil - Pe linia neamului

Ce înseamnă a fi român?

Această întrebare nu e destinată maselor populare, țărănimii noastre multi-milenare și tuturor acelor care duc o viață legată de obiceiurile străbune. Mulțimile trăiesc românismul. Nu filozofează asupra lui. Mulțimilor anonime se datorește existența noastră ca neam pe acest pământ. Ele au oferit conducătorilor substanța primordială din care s-a șlefuit apoi personalitatea lui istorică. Ele au plâsmuit lumea interioară, de imagini și viziuni, din care s-a făurit apoi cultura noastră națională.

Întrebarea se adresează oamenilor cu carte, acelor care, intrând în contact cu arii deosebite de spiritualitate, riscă să se înstrăineze de ethosul național și să piardă înțelegerea românismului. Primejdia e atât de mare astăzi când un număr însemnat de români au fost asvârliti de soartă în mijlocul altor neamuri unde aud o altă limbă și trăiesc alte obiceiuri. Situația nu e mai bună în țară, unde tinerii din școli și universități sunt crescuți în duhul monstruos al ruperii totale de trecutul neamului nostru.

Iată cum, din cauza invaziei comuniste, problema românismului se pune în termeni îngrijorători și merită să fie cercetată.

1. Elementele constitutive ale poporului românesc

Pentru a înțelege ce înseamnă a fi Român, trebuie să ne urcăm la origini pentru a ne reaminti componența etnică a poporului nostru. Nu există nici un neam pe lume care să descindă dintr-o singură colectivitate, neamestecată și nealterată de alte grupuri sociale. Din aceste întrepătrunderi etnice se naște o nouă sinteză socială și un nou popor își face apariția pe lume.

În cazul neamului nostru, peste fondul trac s-a suprapus ocupația romană, iar prin secolele VI-VII Daco-Romanii au suferit o puternică invazie slavă. Elementul slav a fost deznaționalizat de autohtoni și a participat la formarea poporului românesc. Dacă ne referim la proporția dintre cele trei elemente în componența poporului nostru, bineînțeles că predomină fondul trac. Noi suntem Traci care ne-am pierdut limba în contact cu civilizația romană, așa cum s-a petrecut și cu alte popoare cucerite de Romani.

Pentru a ne orienta în chestiunea românismului, trebuie să ținem seamă de aportul adus de fiecare din aceste elemente la formarea sufletului național. Popoarele, ca și indivizii, au un eu sau o conștiință colectivă. Ca să înțelegem ce înseamnă a fi Român, trebuie să descompunem realitatea lui interioară în fasciculele lui componente. Ce-am moștenit de la Traci, ce-am moștenit de la Romani, ce-am moștenit de la Slavii primitivi?

Se știe că Tracii au fost un popor de mari tensiuni spirituale. Cultura europeană își trage originile din

spațiul locuit de acest popor. Vechea cultură greacă nu e altceva decât o variantă a culturii trace. Triburile grecești care au creat srălucirea Eladei au coborât din nordul tracic. Cât privește religia Tracilor, ea era atât de sublimă, încât fără exagerare poate fi numită un pre-creștinism. Dar Tracii, înclinați mai mult spre contemplare și disprețuind bunurile acestei lumi, n-au fost în stare să realizeze ceva mare pe plan istoric. Fiecare trib, fiecare cetate, fiecare vale, își trăiau viața lor singuratică și nu se trezeau la realitate decât atunci când erau atacați. O singură dată s-au asvârlit într-o mare întreprindere istorică, sub Alexandru cel Mare. Și, dacă n-ar fi fost asasinat Boerebista, cine știe dacă soarta spațiului răsăritean nu ar fi fost alta. Evident, când Tracii au fost surprinși de puterea romană, s-au apărât vitejește, dar era prea târziu ca să se mai poată sustrage unui destin implacabil.

Trebuie să cunoaștem acum cum se manifestă tracismul în noi. „Românul e născut poet” a exclamat într-un moment de fericită inspirație Vasile Alecsandri. Dispunem de uriașe zăcăminte spirituale și în același timp, de un extraordinar dar de a-l exprima în forme artistice. Am putea zice că nu e Român care să nu fi fost ispitit de a-și încerca talentul, în olărit, în lemn, cusături în arii sau poezie. Românul e poet chiar și când vorbește. El inventează mii și mii de feluri de a întreține o conversație banală. De la Traci am moștenit apoi simțul proporțiilor, al armoniei și capacitatea vastelor sinteze creatoare. Geniul lui Brâncuși, care strălucește astăzi pe primul plan al sculpturii mondiale, nu e altceva decât triumful geniului trac. Deși trăind în Occident, el a rămas adâncit în contemplarea tainelor sufletului român și de aici a scos acele frumuseți nepieritoare. El și-a dat seama că orice influențe străine, orice imitație, nu poate da decât o artă bastardă. Lui Brâncuși, i se poate aplica admirabila formulă a Căpitanului: „O cultură e națională ca origine și internațională ca strălucire”.

Romanii erau exact opusul Tracilor. Puțini sensibili la comorile vieții interioare. Erau cărmuitori, prin excelență. Oameni de legi și de Stat. Îi interesau în primul rând cetatea și expansiunea ei. Tenaci în atingerea scopurilor. Politica era suprema lor artă. Ei au dat omenirii exemplul unic al unei creații imperiale continue, construită piesă cu piesă în decurs de secole. Ceea ce o generație cucerea, alta consolida și lărgea.

Și noi am moștenit ceva din viziunea imperială a Romei. Din nefericire, prea puțin pentru a ne afirma în spațiul nostru, după concepția romană. Și e firesc, pentru că în proporție covârșitoare noi suntem Traci. Avem izbucniri, ca să zic așa, de Stat, dar nu avem continuitate. După un Ștefan Vodă, vine un Ștefăniță Vodă și totul se spulberă. Toată

istoria noastră nu e decât un lanț de încercări avortate de a crea un Stat puternic și durabil.

Firește că la aceasta a contribuit și situația geopolitică a neamului nostru. Suntem așezați, cum spune cronicarul, în calea tuturor răutăților. Dar nu e mai puțin adevărat că înfrângerile suferite se datoresc și caracterului nostru nestatornic. Virtuțile civice ale străbunei Rome sunt slab reprezentate în componența sufletului românesc. Ne lăudăm cu descendența romană, dar nu-i urmăm îndemnul pentru a ne crea întocmiri politice statornice.

Elementul perturbator al ființei noastre etnice se datorește fără îndoială amestecului slav. E vorba de vechea penetrație slavă, care face parte integrantă din totalitatea poporului românesc. Slavii sunt un popor nebulos. Au goluri sufletești care se manifestă fie prin apatie, fie prin violențe absurde. Slavul e omul extremelor, al rupturilor, al schimbărilor brusce de umor și sentimente. Azi îți poate jura prietenie și mâine să-ți împlânte cuțitul. Cei ce au trăit invazia rusească, au făcut experiențe de acest gen, când după duioșii înlăcrimate se merge la crimă.

Structura sufletească a Românului a fost afectată de slavism. În mijlocul neamului nostru vom descoperi indivizi care au maniere ciudate și inexplicabile, care își schimbă comportamentul și gândirea, de la o zi la alta. Nu au stabilitate sufletească. Nu sunt capabili să fie consecvenți cu ei înșiși, cu propriile lor păreri și angajamente. Sunt oameni care sar de pe o poziție pe alta. Nu se pot fixa, urmând un țel, o direcție. Mereu sunt neliniștiți și turburați, mereu în căutarea a ceva nedefinit și neclar. E slavul din ei care-i debordează, târându-i în anarhie și negativism.

Cât de puternică e abaterea slavă în componența sufletului românesc e greu de spus. În orice caz, toți suntem încercați de ea, toți suntem supuși tentației de a ieși din cadrul ordinii și al armoniei, pentru a ne azvârli în haos.

2. Destin național

Aceste caracteristici, acest mănunchi de forțe spirituale au dat naștere poporului românesc. Aceasta e analiza lui spectrală. Dar poporul românesc nu se identifică cu nici una din aceste dimensiuni. E o entitate nouă, cu sufletul și aspirațiile lui proprii. Avem un substrat trac, un substrat de romanitate și avem o infuziune slavă; reprezentând totuși o formulă comunitară nouă, distinctă de elementele rasiale care au intrat în componența noastră. Suntem Români și cu apariția noastră în spațiul sud-estic începe o nouă aventură istorică. Istoria e creația popoarelor. Cercetarea trecutului nu ne poate servi pentru a reconstitui gloria unor popoare apuse, ci pentru a ne da mai bine seama de posibilitățile noastre creatoare și de defectele cu care am venit pe lume.

Un popor nu este, ci devine o noțiune dinamică. E o afirmare permanentă a eului său în luptă cu alte colectivități. O națiune e o întreprindere a viitorului, o proiecție a lumii sale interioare de visuri, aspirații și idealuri. O națiune nu poate trăi fără a-și fixa ruta de urmat în proximele decenii. Dacă nu-și concentrează energiile spre un țel precis, abdică de la misiunea ei și va fi cutropită de alte națiuni. Robia în care geme poporul român astăzi este rezultatul incapacității clasei conducătoare dintre cele două războaie de a formula și urmări cu tenacitate o politică de salvare națională în funcție de primejdia din răsărit. Poporul român trebuie să trăiască într-o permanentă stare de mobilizare pentru a-și apăra granița Nistrului.

Fiecărui popor i-a fost hărăzit de Dumnezeu o misiune de îndeplinit în această lume. Acesta e destinul lui național. Acest destin trebuie mereu

continuare în pag. 4

CE ÎNSEAMNĂ A FI ROMÂN?

scrutat de conducători, mereu chestionat, pentru a da răspunsul convenit unei anumite situații istorice. Este cert că în împrejurările actuale, destinul național comandă tuturor Românilor din țară și din exil să-și concentreze toate puterile pentru eliberarea Patriei. Toate celelalte țeluri cad pe al doilea plan, iar cine se refugiază în alte preocupări, motivând nu știu ce superiorități intelectuale, e un dezertor al cauzei naționale.

3. Taina românismului

Cum putem descoperi românismul pentru a-l servi apoi cu dragoste și înflăcărare?

Românismul e în noi, în sufletul nostru. Între individ și neam se produce un proces osmoză, de întrepătrundere. Dispunem așadar de instrumentul interior ca să explorăm ființa neamului. Numai să ne folosim de el. Prin meditație, prin contemplație lăuntrică, ne vom pune în contact direct cu neamul. Îi vom simți pulsul, durerile, suferințele și aspirațiile. Dacă ne vom apleca astăzi asupra neamului, vom auzi zornăit de lanțuri, uși grele care se deschid și închid, de paznici fioroși și în fața noastră vor apărea mii de morminte care ard și ard cu o flacără care urcă până la cer. Cine ar putea să rămână nesimțitor la această priveliște de groază, afară de acei care și-au construit o filozofie strict egoistă a vieții și refuză să ia act de tragedia neamului?

Românismul trebuie explorat integral. Pe toate dimensiunile: în spațiu, în timp și în profunzime. Românismul integral cere să ne interesăm de soarta tuturor fraților noștri din toate provinciile și răspândirile: din Basarabiua, din Balcani, din Banat, din Ungaria și chiar din America sau alte continente. Orice Român ne interesează, chiar dacă ar trăi undeva pe la polul sud.

Românismul integral cere ca să ne cunoaștem istoria, începând de la originile ei cele mai îndepărtate. Dar nu așa superficial, pe ani și evenimente. Asta nu e istorie. Ci în structura ei intimă: în ideile care au călăuzit-o, în acțiunile și reacțiunile care i-au determinat cursul.

Românismul integral mai cere ca să ne inspirăm din spiritualitatea românească, obiectivată în creațiile populare, când ne avântăm în domeniul artei și literaturii

4. Unde se găsește Românul adevărat?

Românul adevărat se găsește la intersecția celor trei axe ale românismului: geografia națională, istoria națională și cultura națională. Priveliștea

spațiului locuit de Români, priveliștea timpului însemnat de isprăvile lor și priveliștea domeniului său spiritual își dau concomitent întâlnire în sufletul Românului adevărat. Sunt trei aspecte ale aceleiași realități: românismul.

Cine poate să îmbrățișeze arhitectura diferențiată a românismului pe cele trei planuri, devine un mare Român. Marii Români sunt foarte rari. Pot fi numărați pe degete în istoria și cultura noastră: Bălcescu, Cuza, Eminescu, Aurel C. Popovici, Corneliu Codreanu, Traian Brăileanu, Nae Ionescu și încă câțiva.

Maniu a fost un mare ardelean, dar n-a izbutit niciodată să se ridice la viziunea integrală a românismului. El n-a înțeles niciodată importanța Basarabiei ca piesă esențială în dispozitivul de apărare al țării. De aici și nefericita lui intervenție în evenimentele de la 23 august. Ionel Brătianu iubea pasionat pământul și cunoștea istoria României, dar era amputat de viziunea spirituală a neamului. Așa se face că pe cât de strălucit a fost în cursul războiului de unitate națională, pe atât de lamentabil s-a comportat după război, neacordând atenția cuvenită noilor aspirații naționale.

Străinii pot deveni Români numai în măsura în care își asimilează coordonatele sufletului românesc. Prin simpla încetățenire un străin nu devine Român. Aceasta e o calitate exterioară, care nu-l transformă automat în Român. După cum un Român de sânge poate suferi un proces invers, de îndepărtare de focarul românismului până a se înstrăina complet. În acest caz, deși el e Român de sânge, deși poartă un nume românesc, a încetat de-a mai fi un Român adevărat. Avem celebrul caz al lui Titulescu care s-a înstrăinat atât de mult de neam încât a devenit un inamic al românismului.

Comuniștii nu sunt Români. Mă refer la corifeii comuniști, la acei inițiați în secretele Internaționalei Comuniste, și nu la masa oportuniștilor și a celorlora intrați de nevoie în partid. Deși, probabil, Români de sânge, nici Gheorghiu Dej și nici Ceaușescu nu mai aparțin poporului românesc. Un comunist automat iese din comunitatea națională. Partid Comunist Român e o absurditate. Orice comunist e un internaționalist, un cosmopolit, un dușman al popoarelor. Idealul comunismului este distrugerea națiunilor, prin amestecul lor forțat într-o masă informă, pe care să o poată guverna cu ușurință forțele secrete ale acestei mișcări.

5. Ce este Mișcarea Legionară?

Este o uriașă încercare de a crea un mare tip de Român care să rezolve problemele politice, economice și sociale ale poporului românesc, cu scopul de a-i netezi calea spre împlinirea lui în lume.

Destinul național își găsește întruchiparea supremă în cultură. Dar cultura e o floare gingașă care nu se dezvoltă decât în condiții de securitate, pace și bună-stare. Iată funcțiunea și rolul istoriei naționale. Istoria e barajul de protecție a culturii.

Când un popor suferă vicisitudini istorice, ceea ce se întâmplă astăzi cu poporul nostru, atunci și cultura lui se ofilește. Ceea ce cheamă comuniștii cultură românească, nu mai e cultură, ci ceea ce a rămas din vechea cultură și vechea capacitate creatoare a poporului nostru după ce au fost infiltrate prin nenumărate site marxist-leniniste. Adevărata cultură românească lăncezește prin închisori.

Fără istorie nu există cultură. Ca să ne afirmăm, în deplină libertate creatoare, trebuie mai întâi să existăm ca entitate independentă, stăpâni pe destinul nostru.

Corneliu Codreanu a avut intuiția centrală a sufletului românesc. El și-a dat seama de imensul potențial creator al neamului nostru, dar și de defectele care îl sufocă: vanitate, inconsecvență și superficialitate. Sprijinindu-se pe filonul romanității el a urmărit să trezească din letargie energiile trace, așa ca Boerebista altădată, și apoi cu această superioritate de forțe să domine anarhia slavă. A reușit în această întreprindere uriașă, dar n-a putut să-și desăvârșească opera, fiind ucis de dușmani.

Căpitanul a avut și geniala inspirație ca în această mare școală de refacere a sufletului românesc, să asocieze și învățătura creștină. Într-adevăr, romanitatea noastră era prea slabă ca să susțină cupola Mișcării. Dar adăugând ordinii romane ordinea creștină a vieții, i-a dat o soliditate de fier. Dragostea, virtutea cardinală a doctrinei creștine, produce efecte salutare și în viața Statului, fiind elementul de armonie și închegare între cei doi poli ai existenței lui: autoritate și libertate. Așa a luat naștere o disciplină sui-generis, lipsită de constrângeri externe, bazată pe consimțământ și adeziune voluntară. Disciplina izvorâtă din bucuria de a servi o cauză mai înaltă.

Timpul e acțiune din perspectiva românismului integral. Nu acțiune pentru afaceri și interese particulare, ci acțiune pentru salvarea poporului românesc. Să combatem defectele specifice poporului nostru, punând în locul lor:

- al vanității - ambiția creatoare de valori naționale;
- al inconsecvenței - eroismul de durată;
- al superficialității în gând și acțiune - seriozitate și simțul monumentalului.

HORIA SIMA - Țara și exilul, an VII, 1970-71

Universul concentraționar românesc (5)

Comuniștii pregătesc terenul 1945-1948

La 6 martie 1945 comuniștii sunt instalați în centrele vitale ale puterii de stat. În perioada următoare principala lor grijă va fi consolidarea pozițiilor ocupate și eliminarea rivalilor din viața publică. Pas cu pas pregătesc terenul pentru viitorul asalt împotriva comunității românești tradiționale. Între 6 martie 1945 și 15 mai 1948 frontul roșu bate țăruii pentru viitorul infern concentraționar din România, cel mai bine organizat și cel care are cele mai numeroase victime din întreaga zonă. Legionarii din închisori sunt concentrați în Aiud, Deva, Galda.

Încep să sosească loturile cu criminali de război. Mulți din colaboratorii lui Antonescu iau drumul temnițelor.

Pentru a nu avea mai mulți adversari în brațe în același timp, comuniștii amână asaltul împotriva

Legiunii. Se mulțumesc cu cei pe care îi au în gheare, lăsați moștenire cu acte în regulă de defuncta dictatură militară. Frontul subteran legionar este mai activ ca oricând, spre el îndreptându-se cei dornici de împotrivire. Cele câteva organizații subversive ca Sumanele Negre, Organizația T, a Valurilor Dunării, Haiducii lui Avram Iancu, sunt anihilate de regim fără dureri de cap. În alegerile măsluite din 1946 suflul anticomunist al poporului se concentrează pe listele opoziției, în special ale PNT. Pentru a intimida îndrăzneții și a pune în gardă pe toți cei care ar fi dispuși să întreprindă ceva împotriva puterii comuniste, se operează arestări și sunt depuși în închisoarea Craiova, Pitești, 1000-1500 de opozanți. Menținerea lor între zidurile temnițelor nu va fi de lungă durată.

Marea surpriză a timpului este reparația în arena de luptă (de unde nu plecaseră niciodată) a Mișcării Legionare, prezentându-se ca o forță vie, nu ca o antichitate de muzeu, capabilă de a polariza energii, de a angaja noi lupte cu balaurii.

La rândul lor, comuniștii își instruiesc unitățile de șoc, își studiază adversarii, calculează loviturile, pregătesc etapele de nimicire a celor care le stau în cale. Dispun de întreaga zestre a țării și acțiunile lor nu sunt îngădite de nici o lege. Își permit să facă greșeli, fără consecințe grave. Simpla prezență în țară a armatei roșii înspăimântă pe cei mai mulți dintre anticomuniști. Masele orășenești și rurale nu sunt dispuse să se miște, să se angajeze într-o confruntare fățișă, așteptând o ipotetică intervenție a vestului și a Americii. Vor muri împovărați de deziluzia așteptării. Mulți care au avut o atitudine de împotrivire trec la colaboraționism fățiș.

Totuși, sfârșitul deceniului al cincilea este încă o epocă a iluziilor, a speranței, a rezistenței. Comuniștii n-au pus încă genunchii pe grumazul întregii țări. Se pregătesc însă de asalt. Timpul îi va favoriza. Dincolo de Cortina de Fier, popoarele lumii libere, în goana după bogăție și plăceri, asistă nepăsătoare la drama Estului.

(va urma)

NICOLAE CĂLINESCU
Gazeta de Vest, martie 1992

Victorii românești, victorii legionare (8)

Evoluția de aproape un secol a Mișcării Legionare s-a împletit până la identificare cu existența neamului românesc, cu mersul lui în istorie, fiind expresia cea mai profundă a frământărilor sale, a luptei lui pentru supraviețuire demnă, a transformării lui lăuntrice, a dorului său de Absolut. Un secol de suferințe și jertfe imense, unele sublime, care merită dezgropate și cunoscute, care dovedesc vitejia și tăria românească și care sporesc comuniunea Neamului cu Dumnezeu.

Dar drumul legionar al neamului românesc este un drum al Biruinței, al Biruinței obținute prin focul luptei cu tine însuși (în educația legionară „intră un om și iese un erou”) pentru ca apoi eroul să înfrunte dușmanii țării, din interior și din exterior.

Începând cu victoriile individuale ale Căpitanului (unele de mare forță simbolică) în luptele complet inegale din perioada pre-legionară (1919-1927), românii înrolați sub steagul Arhanghelului au învins în numeroase confruntări prin forța Spiritului legionar, prin capacitatea lui de a mobiliza și orienta energiile naționale. Unele victorii au avut doar o amploare locală dar au iradiat prin eroismul lor luminos, altele mai târziu au avut anvergura națională și ecou internațional. În perioada 1937-1945 Mișcarea Legionară a fost o forță de primă mărime pe care nimeni nu o putea ignora, iar în rezistența împotriva comunismului (în țară și exil) a fost de departe oștirea cea mai numeroasă, mai organizată și mai consecventă.

(Preot prof. MARIUS VIȘOVAN)

Un pas important spre sufletul națiunii

Victoriile legionare nu sunt doar cele vizibile, cuantificabile în număr de membri sau de voturi, depășirea unor situații grele, momente de entuziasm popular, drapele pe clădiri sau alte aspecte simbolice fără îndoială importante... dar sunt mai ales victoriile invizibile care țin de schimbarea mentalității românilor, de pătrunderea în conștiință a unui suflu nou, a unei atitudini sănătoase și frumoase, a unei trăiri creștine autentice și a unei regăsiri românești într-un nou ideal. Horia Sima sintetizează o etapă importantă a evoluției Mișcării.

Căpitanul cucerește Capitala

Începând cu toamna lui 1930, Corneliu Codreanu își mută reședința la București. La 8 noiembrie 1930, el inaugurează primul sediu al Legiunii din Capitală: Calea Victoriei, nr. 40. Stabilirea lui aici semnifică, de fapt, deplasarea centrului Mișcării de la Iași la București. Corneliu Codreanu ține cont că, dacă rămânea la Iași, Mișcarea s-ar fi dezvoltat cu greutate și cu greu ar fi ieșit din faza ei provincială. Pentru ca ideile legionare să poată fi răspândite, trebuia cucerit Bucureștiul înainte de toate, căci acolo era centrul politic și intelectual al țării, după care provincia se orienta în general. El trebuia să câștige Capitala, pentru a se legitima pe plan național și pentru a deveni o grupare a întregului neam românesc. Exista în afară de aceasta și un motiv de securitate politică care-l determină să părăsească Iași. Toate comploturile împotriva Mișcării se urzeau la București. Fixându-și aici domiciliul, el putea fi informat mai rapid și într-un mod mai precis despre planurile inamicilor; putea să întreprindă mai degrabă contra-măsuri de apărare.

Prezența lui Corneliu Codreanu la București a dat un impuls decisiv Mișcării din Capitală. Până

atunci, organizația legionară locală nu depășea sectorul universitar. Adeziunile provenite din alte medii sociale erau foarte rare. Populația Capitalei nu cunoștea Mișcarea, decât prin prisma deformată a calomniilor dezbătute în ziarele controlate de evrei sau de partide, și dovedea, în genere, o atitudine rezervată față de ea. După procesele din Bucureștii anilor 1930 și 1931, după răsunătoarele victorii electorale din județele Neamț și Tutova, Capitala începuse să se intereseze de Mișcare. Căpitanul stabilise aici sediul central al Mișcării, și mandatul său de deputat îi facilita contactele cu populația. Un mare număr de oameni onești care, până atunci, nu cunoșteau decât tristețile aspecte ale politicianismului tradițional, și care cereau din toate puterile o radicală modificare a țării, veneau la el pentru a-i cunoaște gândurile. După aceste confruntări, mulți dintre ei își corectau părerile greșite pe care le aveau asupra Căpitanului și a luptei tineretului legionar. Cuvintele pe care el le rostea impresionau prin precizia ideilor și prin maturitatea gândirii. Corneliu Codreanu învolbură masele, însă nu un era agitat. Toți îi recunoșteau un patriotism dezinteresat și de demnitate, pe care voia s-o imprime generațiilor noi, chiar dacă, uneori, interlocutorii erau în dezacord asupra metodelor. Căpitanul zâmbea de aceste obiecții, pe care el le auzise formulate de nenumărate ori de către oameni bine intenționați. Ce metode se puteau folosi, când guvernele batjocoreau legalitatea și-i luau în primire pe legionari cu lovituri de ciomag sau de patul puștii? Dacă nu ar fi reacționat energetic la rândul ei, Mișcarea ar fi fost condamnată la dispariție.

Casa Verde, o victorie a spiritului constructiv

Căpitanul aplică la București sistemul lui particular de propagandă. În locul discuțiilor sterile, el făcu o demonstrație vie a principiilor legionare. La începutul lui august 1933, Căpitanul fondă o tabără de muncă la Bucureștii-Noi, un cartier de la periferia Capitalei; și aici adună tineri veniți din toată țara pentru a munci la construcția unui Cămin destinat legionarilor răniți, cunoscut mai târziu sub numele de Casa Verde. Luptele neîncetate, torturile aplicate de poliție, suferințele îndurate în închisori, provocaseră grave infirmități la numeroși legionari. Pentru acești invalizi ai Legiunii s-a conceput construirea unui Cămin, spre a se evita ca ei să devină o povară grea pentru familiile lor sau pentru ei înșiși. Amenințările politicianilor, care cereau o represiune și mai nemiloasă împotriva-i, Garda de Fier le răspundea prin construirea unui Cămin destinat victimelor acestei prigoane. În legătură cu „Casa Verde”, Corneliu Codreanu mai avea și un alt gând, pe care-l destăinuia din când în când camarazilor celor mai apropiați: „**Dacă va trebui, voi face aici un cimitir pentru legionarii ce vor cădea în lupta pentru mântuirea Neamului. Vom rămâne uniți, chiar și în mormânt. Nu vom fugi de sacrificiu. Și dacă trebuie să ne omoare, să ne pregătim deja locul ultimului nostru repaus**”.

Tabăra de la Bucureștii-Noi produsese o profundă impresie asupra populației Capitalei. Zilnic, sute de vizitatori se succedau pe șantierul de la „Casa Verde”, de unde ei reveneau stupefiați de ceea ce vedeau. Fraternizând în același ideal, lucrau cot la

cot studenți veniți din toate colțurile României, profesori universitari, preoți, avocați, ingineri, țărani și simpli muncitori. Întreaga națiune se găsea aici reprezentată. **Diferențele de clasă socială dispăruseră.** Subzista numai efortul comun pentru salvarea patriei. Această tabără atrăsese atenția unor înalte personalități românești și străine. Legionarii din tabără primiseră vizita mareșalului Averescu, a profesorului Nae Ionescu, a generalului Cantacuzino, a senatorului italian general Coselschi, și a multor alora... „Casa Verde” a fost construită prin munca colectivă a legionarilor, grație donațiilor efectuate de vizitatorii care veneau ca să contemple „fenomenul de la Bucureștii-Noi”. Tabăra aceasta funcționa într-un ritm atât de intens, încât acoperișul edificiului putu fi pus la începutul lui noiembrie 1933. Această realizare legionară a fost o demonstrație strălucită a posibilităților de redresare a țării prin muncă disciplinată și dezinteresată colaborare a tuturor. Șantierul de la „Casa Verde” oferea, în formă redusă, o imagine de ceea ce ar fi mâine România sub conducerea Legiunii.

Ofensiva intelectuală

În rândurile intelectualilor din Capitală, prezența lui Corneliu Codreanu provoacă o schimbare de perspective. Dacă, până atunci, cea mai mare parte se arătau interesați de existența partidelor și de problemele generale ale culturii - filozofie, sociologie, arte, științe-, acuma, ei prind a se ocupa în mod deschis de neam și de problemele lui. Mulți dintre ei, în special tineri, se apropie de Legiune, găsind aici mediul spiritual indispensabil dezvoltării posibilităților lor creatoare. Îmbracă nu numai cămașa verde, dar își aduc o contribuție considerabilă la propagarea ideilor legionare. Drept important rezultat al acestui reviriment în lumea intelectuală din București, apare revista „Axa”, în jurul căreia se grupează un mare număr de tineri scriitori, avându-l în frunte pe Mihail POLIHRONIADE, Victor VOJEN, și Alexandru CONSTANT. La această revistă colaborează cu regularitate cele mai strălucite spirite ale gândirii legionare din perioada aceea: Ion MOȚA și Vasile MARIN, care apără în chip viguros, în ale lor articole, pozițiile ideologice ale Mișcării. Ei vor suferi împreună, puțin mai târziu, în carcerele închisorii Jilava, pentru a muri tot împreună pe frontul spaniol, în 1937, în apărarea lui Christos și a Europei.

Alți tineri din elita intelectuală, recrutați în anii 1932-1933, explică credo-ul legionar în paginile a două ziare naționaliste: „CALENDARUL” și „CUVÂNTUL”. Cel dintâi apare sub conducerea poetului și scriitorului Nichifor CRAINIC; al doilea este dirijat de filozoful Nae IONESCU. Aceste două ziare duc o luptă paralelă cu aceea a Mișcării. Pe căi independente și după ce făcuseră, ei înșiși, experiențe amare cu vechile partide, Nichifor Crainic și Nae Ionescu au ajuns la o concluzie similară cu aceea a lui Corneliu Codreanu: **numai o revoluție națională, al cărui accent ar trebui să cadă pe formarea unui nou tip de român, mai poate salva neamul.**

(Horia Sima, Istoria Mișcării Legionare)

Ceva despre școala legionară și Frăția de Cruce

Legionarismul este o adâncă școală de formare a caracterelor. De creștere a „elitei”. „*Tot ce-și poate imagina mintea noastră mai frumos ca suflet, tot ce poate rodi rasa noastră mai mândru, mai înalt, mai drept, mai puternic, mai înțelept, mai curat, mai muncitor și mai viteaz, iată ce trebuie să ne dea școala legionară! Un om în care să fie dezvoltate, până la maximum, toate posibilitățile de mărire omenească ce se află sădite de Dumnezeu în sângele neamului nostru*”, ne spune Căpitanul în carte. Iar mai departe: „... o școală legionară poate să dea țării acesteia un mare tip de român. Poate să iasă din ea ceva mare, cum n-a mai fost, care să frângă-n două întreaga noastră istorie și să pună temelii începutului unei alte istorii românești, la care acest popor are dreptul, datorită suferințelor și răbdării lui milenare, precum și curățeniei și nobleței sale sufletești...”.

„Un mare tip de român”, iată ce este omul ieșit din școala legionară.

Simțind trăirea cu intensitate a unei vieți curate, așa precum a orânduit-o Dumnezeu, legionarul își află misiunea către care năzuiește: jertfa pentru neam.

Viață curată ca lacrima munților și curgătoare, producătoare de energie, trăiește el. Nu statică. Și are suflet tare ca diamantul.

Înrolat în lupta vieții, legionarul stă gata să-i înfrângă obstacolele.

Nu individualist, nu egoist. Ci cu comuniune de gânduri bune, slujitorii aceluiși ideal, pentru victoria căruia se leagă să lupte până la capătul vieții lor.

Și generații după generații se vor perpetua, adăpându-se din același izvor de viață, încălzindu-se la flacăra aceleiași școli, a legionarismului.

Dar nu oricine va putea absolvi această școală: căci, firește este, că după constituțiile fizice cu anumite debilități nu pot ieși din această stare, oricâte medicamente și îngrijiri ni s-ar da, de asemenea, indivizii cu anumite debilități sufletești nu se pot vindeca, oricâtă școală s-ar face cu ei.

Pentru a primi cu adevărat botezul legionarismului, trebuie curățenie sufletească. De aceea, se cere o prealabilă pregătire, ca și pocăința înaintea Sfintei Împărățării.

Mai ușor, deci, vor putea să primească acest botez elementele tinere, neînglodate în păcat.

Apoi, sufletele tinere, ca și trupurile fragede, se mlădiază mai ușor.

În toate țările lumii, ochii celor cu grijă de viitorul neamului lor se îndreaptă către generațiile tinere.

Credințele care hrănesc și încălzesc tineretul de astăzi vor călăuzi pe conducătorii de mâine.

În Mișcarea Legionară rolul de pregătire a tineretului, pentru primirea duhului legionar, îl au „Frățiile de Cruce”.

Frățiile de Cruce pregătesc, în special, tineretul școlăresc. Este și natural: școlarii de astăzi vor fi conducătorii de mâine.

Dar, durere, tocmai ei sunt cei mai predispuși păcatului.

Cu primul an de școală secundară, de la 11 ani, copilul iese, mai mult sau mai puțin, de sub aripa proteguitoare a părinților.

Cei mai mulți părăsesc pe adevărații dragi îndrumători: părinții și frații de care îi leagă sângele, și nu se mai întâlnesc cu ei decât în scurtul timp al

vacanțelor; iar majoritatea timpului o petrec cine știe unde – printre străini – la gazdele de periferie sau la căminurile întâmplătoare. Acolo sunt predispuși influenței tuturor pornirilor, după felul societății, în sferele căreia soarta i-a aruncat.

Și este vârsta la care copilul își face cu adevărat educație pentru toată viața lui.

De modul cum tânărul primește educația la această vârstă, depinde trănicia societăți de mâine.

Vor crește copiii în spiritul egoismului, așijderea va fi societatea de mâine, pornită pe drumul pierzării, fără coeziunea elementelor din care se compune. Dar nu numai societatea, ci neamul acela se va prăbuși, fiind stăpânit de duhul trădării și al lașității, duh îmbibat în structura fiecărui individ, crescut la umbra unei asemenea școli.

Iarăși, dacă vor crește copiii în spiritul înfrățirii, în jurul unui scop măreț și comun, al unui ideal, cari să fie idealul neamului lor, societatea de mâine, reprezentată prin el, așijderea va fi, iar nația întreagă fiind stăpânită de duhul eroismului pe toate tărâmurile, cu voia lui Dumnezeu, va străbate veacurile tot mare și puternică.

Din punct de vedere intelectual, școlarul i se îmbibă creierul cu o serie de abstracțiuni din care prea puțin mai reține până la absolvire. Educația sufletească, ori nu există, ori i se dă directive cu totul în afară de cerințele sufletului românesc. În fine, educația fizică este diformată, superficială.

Apoi, ori i se dă copilului o viață de prea multă libertate – pedagogia celor dezinteresați – ori li se îngrădește viața prinuciderea oricărui spirit de inițiativă a individului.

Cum va fi societatea formată din elementele crescute la o astfel de școală, ne-o putem închipui, având prototipul în persoana „politicianului” român. „*Acest tip de om... infectat de influența iudaică... această căzătură, această stărpitură morală: politicianul care nu mai are nimic cu noblețea rasei noastre; care ne dezonoarează și ne omoară*”, scrie Căpitanul în carte. Iar mai departe: „*Dacă acest tip de om va continua ca să mai conducă această țară, neamul românesc va închide ochii pentru totdeauna și România se va prăbuși*”. Și cine nu observă și nu trăiește tragedia mare a degenerării și prăbușirii nației românești?!

Cauza și efectul: conducătorii de azi sunt școlarii de ieri. Dacă pe când erau școlari, nimeni nu a căutat să le sădească în inimi dragoste nețarmurită și spirit de sacrificiu pentru neam și țară – și lipsindu-le, ca urmare, elementul de cea mai mare importanță tuturor făuririlor: elanul – sunt explicabile cele ce în vremea noastră se petrec. Ei, acești conducători, sunt produsul educației în care individul a făcut școala egoismului și a materialismului sfărâmat de neamuri.

În fața acestor stări de fapte, putea-vor sufletele noastre să preamărească îndeajuns pe Dumnezeu, care, la cel din urmă pas către marginea prăpastiei, ne-a trimis mântuire?

Ziarele românești au reprodus cândva următoarea telegramă a agenției „Rador”:

„Regina Wilhelmina a Olandei a scăpat astăzi de la moarte printr-o adevărată minune.

Automobilul în care se afla regina a derapat până la marginea unei prăpastii adânci de 200 de metri.

Automobilul nu s-a prăbușit în prăpastie numai grație prezenței de spirit a unui polițist care escorta cu o motocicletă automobilul regal. Văzând pericolul, polițistul a sărit de pe motocicletă și, împingând cu toată puterea și cu toată greutatea corpului său, a ținut în loc mașina care avea, de acum, una din roți suspendată în gol desupra pră-

pastiei. În felul acesta, regina și însoțitorii săi au avut timp să coboare din mașină”.

Și ziarele toate evidențiază cu litere groase minunea scăpării de la moarte a reginei. Cum va fi mulțumit regina aceluși salvator de la moarte, nu se știe. Un lucru este sigur: o regină a fost salvată de la moarte datorită eroismului unui credincios al ei.

România, țară pe margine de prăpastie, cum vei mulțumi Tu, oare, Căpitanului, creator al școlii eroice legionare?!

Pentru ce „Frăție de Cruce”?

Denumirea de „Frăție de Cruce” nu a fost luată la voia întâmplării, ci cu o adâncă și dreaptă judecată.

Această noțiune o întâlnim în Biserica Ortodoxă, unde copiii botezați în aceeași apă se numesc, toată viața lor, „frați de cruce”. Și ei zic chiar „frate”.

Dar această înfrățire o întâlnim în istoria și legendele strămoșilor noștri, cu înțelesuri mai adânci și cu sens mai apropiat de școala noastră legionară.

Doi sau mai mulți români, ale căror inimi băteau la fel, se legau frați între ei și, spre deosebire de frații de sânge, inimile lor legându-se pentru scopuri înălțătoare întru realizarea cărora invocau puterea sacrificiului – și cum crucea este simbolul sacrificiului – ei se numeau „frați de cruce”. Așa au fost haiducii vremurilor noastre de restriște, a căror luptă era pornită împotriva fărădelegilor din țară și cari se legau între ei să lupte până la ultima picătură de sânge, încrustându-și, în semn de ținare a legământului de „frate de cruce”, semnul crucii în carne.

Astăzi, la temelia noii școli de viață eroică stă puterea sacrificiului și a frățietății, a comuniunii de gânduri frumoase și mari. Inimi fragede cari bat la fel, se leagă în frăție, se încheagă și formează un singur tot, un singur mănunchi: „Frăția de Cruce”.

Trăind împreună la aceeași școală, poate la aceeași gazdă, la același cămin, mâncând la aceeași masă, dormind în aceeași cameră, ei își cunosc unii altora gândurile, se întrețin, se înțeleg, se ajută frățeste și cresc împreună, adăpați la fântâna acelorași daruri, darurile duhului nou al vremii, darurile frăției de sacrificiu pentru neamul lor, darurile Frăției de Cruce.

Gh. Gh. Istrate, Frăția de Cruce

DECEMVIRII (29)

Două reacții aparte: Iorga și Maniu

CEZARINA CONDURACHE

Am urmărit reacțiile presei oficiale, temerile și atitudinile mai multor oameni politici, exprimate la cald, imediat după eliminarea lui Mihai Stelescu. În episodul de astăzi vom vedea cum au ales să reacționeze Nicolae Iorga și Iuliu Maniu.

Iorga și „tineretul sălbatic”

„Neamul Românesc” al lui Nicolae Iorga preia și el știrea momentului. Inițial apare ca o informație între altele la rubrica „Ultima oră” pe ultima pagină (revista avea apariție zilnică și avea doar 2 pagini), ulterior subiectului i se acordă un articol de sine stătător pe prima pagină. Dacă la prima semnalare accentul cade pe viața irosită a victimei și a executanților, al doilea material se vrea o explicare a stării de fapt a tineretului.

Lupta dintre grupările naționaliste tinerești a dus la încă un omor; fostul deputat Stelescu a fost omorât pe patul unui sanatoriu. Ucigașii s-au predat justiției. Ei afirmă că au voit să răzbune o trădare, și un omor pregătit de Stelescu împotriva d-lui Corneliu Zelea Codreanu. Vieți tinerești iau drumul ocnei. Sălbăticia desparte tineretul într-o luptă în care se cere pregătire, muncă, solidaritate românească, și unde nu e deloc nevoie de gloanțe de revolver. Păcat și pentru viața unui om care a putut greși, provocând. Păcat și de sufletele celor cari au ucis, și cari vor purta mereu povara lui... „Neamul Românesc”, 18 iulie 1936

Din primele cuvinte ale știrii se înțelege că Stelescu este a nu știu câtă victimă a conflictelor dintre grupările naționaliste. O răutate și o minciună voită din partea „marelui” Iorga. Apoi un adevăr spus pe jumătate: om care a putut greși, provocând. Deci faptul că a provocat îi e clar și lui Iorga, dar nu vrea să se pronunțe dacă prin asta a greșit sau nu Stelescu.

Al doilea text „Răvășeala spiritelor tinere” apare la 6 zile după moartea lui Stelescu. În el tineretul este iarăși atacat și apostrofat. Desigur, tineretul este cel vinovat, cu două capete mari de acuzare: despărțirea de bătrâni și lipsa unui ideal cultural. Unde dai și unde crapă!? Acestea erau cauzele execuției din 16 iulie, care este iar plasată în cadrul unei serii de ucideri de oameni.

Una dintre acele ucideri din patime politice, care, orice ar zice teoreticienii lor universitari, n-au stat în ființa poporului nostru, cheamă luarea aminte, pentru nu știm a câta oară, asupra stării de spirit a tinerimii noastre. Mai întâi să te întrebi dacă a îmbă-

trânit toată lumea din țara românească, și asta chiar sub patruzeci, treizeci de ani, astfel că cei mai mici de aceste vârste să nu se mai poată înțelege în niciun chip sufletește cu înaintașii lor. Căci, dacă ați luat seama amănunțit, ceea ce bântue printre tineret, sfârșindu-l, aruncându-l până și la masacrul pe tabere, este credința că el singur trebuie să-și croiască o soartă în viață, pe care în niciun caz nu i-o pot da bătrânii, svârliți afară. O nouă generație, după certificatul de botez, înseamnă azi o conducere de sine, fără de nicio legătură cu generațiile predecesoare. Și de câțiva ani de zile, se sbat unii, care s-au făcut hercizii acestor stări de lucruri, ca să se lipească de îndrumările celor mai vârstnici, crezând că și le pot da ei singuri. Rezultatul? Câteva ucideri de oameni, printre care aceea a lui Ion G. Duca, apoi desbinări, sfâșieri între ei înșiși, sfârșind cu glonte la tâmpla chiar a tovarășului devenit adversar de moarte pentru că și el s-a crezut - și de ce nu? - predestinat să fie căpitanul generației sale, înmormântând pe aceea a părinților. În înferbințeala de a ajunge sus, sus de tot, cocoșat în capul alor mai mari, s-a uitat un lucru în rândurile tuturor acestor pretendenți la cărmuirea țării, s-a uitat că între ei, când s-au răstălețit de bătrâni și au rămas așa de capul lor, n-a prezidat cultura, că dela obârșie și în timpul desvoltării lor n-a condus un ideal cultural. A, și generația lui Iorga, Cuza și a altora a făcut la fel, și-a croit singură drum, în viață? Da, dar acolo a fost înscrisă sus și tare cultura românească, și de aceea a funcționat creierul, iar acum bomba. „Neamul Românesc”, 22 iulie 1936

Întâi de toate reiau aici ceea ce toți cititorii noștri ar trebui să știe deja: legionarii nu erau niște asasini de profesie, nici prin ideologie și nici prin faptă. Au pedepsit pe I. Gh. Duca din motivele despre care am vorbit deja de atâtea ori în cadrul acestui serial și nu numai (stoparea asasinatelor comise de autorități în rândurile legionarilor, stoparea încercării de eliminare a Căpitanului). În afară de I. Gh. Duca nu a existat o altă persoană asasinată, executată, suprimată de legionari până la Mihail Stelescu. În plus, nu Mișcarea Legionară și nici tineretul în general au pus capăt vieții lui Duca, ci strict 3 bărbați, e adevărat, toți 3 legionari, acționând din proprie inițiativă. În cazul Stelescu, într-adevăr, toată Mișcarea aflase de rezoluțiile de la Tg. Mureș și era de acord cu ele, chiar dacă nu ea le inițiasse (nu dăduse Căpitanul ordin studenților legionari să ia acele decizii la Congres). Să nu uităm că la Tg. Mureș decizia a fost luată de tineretul universitar.

Apoi, legat de bătrâni, e o afirmație total greșită că tineretul și în mod concret legionarii s-au despărțit de bătrâni. Da, s-au despărțit de A.C. Cuza, de un Iorga cu care nu au fost de fapt niciodată împreună, de o clasa politică bătrână, dar mai ales coruptă. Să nu uităm că Legiunea avea în acei ani pe Generalul Zizi Cantacuzino care era al doilea om ca funcție și autoritate după Căpitan, avea ca organism important Senatul Legionar alcatuit exclusiv din bătrâni: Traian Brăileanu, Sextil Pușcariu, Hristache Solomon, Ion Cătuneanu, gen. Ion Tarnovschi etc. Și de asemenea foarte important, îi avea pe părinții întemeietorilor săi: profesorul Codreanu și protopopul Moța. Deci da, se despărțiseră de acei bătrâni corupți și vătămăți sufletește.

Cât privește cultura, ea nu a constituit niciodată, pentru nimeni, un scop politic, nici măcar pentru dl Iorga care se lansa acum în afirmații pretențioase. Idealul cultural a stat oare la baza Partidului Naționalist Democrat fondat de Iorga și Cuza în 1910, lipsa de cultură l-a făcut atunci să se despartă de generația bătrânilor politicieni? Cât privește numărul și calitatea intelectualilor din Mișcare, cred că istoria

a dovedit cu prisosință că în niciun alt partid sau mișcare politică din România nu au existat atâtea oameni de cultură, profesori universitari, posesori de doctorare și absolvenți de studii superioare ca în Mișcarea Legionară.

Toată vina este pusă pe umerii tineretului „sălbatic”. Statul, Regele, autoritățile nu au avut nicio vină, nici greșală, nicio influență asupra „radicalizării” unei generații crescute ilegal și forțat sub o continuă stare de asediu, în constantă cenzură și permanentă prigoană. Tipic pentru Nicolae Iorga.

Telegrama lui Maniu

O reacție interesantă a venit însă din partea lui Iuliu Maniu, acesta a publicat în presă o telegramă închinată soției lui Mihai Stelescu. Emisă la 7 zile de la moartea acestuia și publicată în mai multe ziare în data de 24 iulie 1936, telegrama este dată în nume personal și nu în calitate de lider al PNT. Mai mult, ziarul țărănist nici nu o publică. Textul era următorul: *Deplâng țara, al cărui regim nefast, prin procedeele sale de revoltătoare ilegalități a împins lucrurile și oamenii până la a se folosi de astfel de mijloace în luptele politice și a crea o atmosferă care face posibilă o astfel de procedură profund condamnată. „Opinia”, 24 iulie 1936*

Deși adresată lui Zoe Stelescu, Maniu nu deplânge în ea moartea lui Stelescu, ci situația în care se afla țara. Arată foarte clar că regimul condus de Regele Carol al II-lea, prin ilegalitățile comise, nu a lăsat tineretului altă cale decât violența, pe care desigur o condamnă, dar o și justifică. Regimul i-a împins pe cei zece să comită fapta, deci regimul este autorul moral și băieții noștri doar executanții. Ceea ce spune el nu e deloc departe de realitate și seamănă foarte mult cu ceea ce spunea Argetoianu. Totuși Maniu este singurul care o spune public, în timp ce Argetoianu o notează în jurnal. Mă întreb care a fost reacția soției lui Stelescu la primirea acestei telegramă.

Reacția lui Maniu are de fapt o cheie politică. În acea perioadă Maniu și Mihalache aveau opinii absolut diferite despre modul de acțiune și reacție al PNT. În timp ce Mihalache consideră că scopul PNT era intrarea de urgență la guvernare (încă din 1934 România se afla sub guvernare liberală cu Gheorghe Tătărescu premier), Maniu considera mai importantă lupta PNT împotriva camarilei regale și în special a Elenei Lupescu. În orice caz, telegrama lui Maniu rămâne singura reacție publică a unui om politic important care acuză regimul carlist în cazul Stelescu.

Am încercat să creionez modul în care moartea lui Mihai Stelescu a fost reflectată de presă și cam ce reacții și temeri a stârnit în clasa politică. Dincolo de abordările, stilul și interesul politic după care au fost

continuare în pag. 8

George Popescu Glogoveanu, la 105 ani de la naștere

CONSTANTIN MIHAI

George Popescu Glogoveanu (născut la 7 mai 1919), unul dintre recordmenii temnițelor antonesciano-comuniste: 23 de ani neîntreruși (1941-1964), șeful Frăției de Cruce pe Oltenia în 1940, ce face parte din patericul Sfinților Martiri, Mucenici, Mărturisitori și Pătimitori Legionari, un *cavaler prestant al spiritului*, secretar și vicepreședinte al FDPA (Federația Foștilor Deținuți Politici Anticomuniști) din Craiova, autor al unor volume semnificative de istorie intelectuală și culturală: *Reductions to a structure of a new Aeon*, Romanian Historical Studies, USA, Hallendale, 1994; *Un filosof al istoriei*, București, Editura Majadahonda, 1995, *Sub sabia Cavalerilor Apocalipsului* (volum de memorii), București, Editura Majadahonda, 1997; *Akados.-ul naeionescian. Existență și destin*, Craiova, Editura M.J.M., 2006; *De la Descartes la Nae Ionescu. O analiză a cartezianismului și a crizelor sale majore*, Craiova, Sitech, 2006; *Pentru o istorie culturală. Societatea „Prietenii Științei”*, Craiova, Sitech, 2008.

Se spune că perioada interbelică a fost unul dintre momentele-reper pentru cultura și spiritualitatea românească, o perioadă de efervescență intelectuală pe care cu greu o mai putem regăsi în istoria culturală română. Dacă renunțăm – și este cazul să renunțăm la orice fel de poncife păguboase – la idealizarea inerentă oricărei aprecieri la adresa spațiului cultural autohton, vom observa că perioada interbelică a constituit, într-adevăr, un prim pas important în actul de exercitare critică a unei culturi ce tindea spre o performanță evidentă. Această afirmație fundamentală este probată de o întreagă elită intelectuală care a reușit să reconfigureze un profil *sui generis* al spațiului intelectual românesc, prin conectarea sa la fluxul tradiției europene, și nu numai.

În această perspectivă de restituire a unor pagini esențiale de istorie intelectuală interbelică se înscrie și demersul domnului George Popescu Glogoveanu, a cărui miză este una dublă: pe de o parte, recuperarea unor momente fondatoare pentru cultura română, iar pe de altă parte, recalibrarea la o tradiție culturală și spirituală profundă pe care trebuie s-o reînnoim, aceasta fiind, de altfel, singura posibilitate de salvare din haosul existent.

Volumul de față încearcă să deceleze articulațiile majore ale Societății „Prietenii Științei”, un aspect mai puțin cunoscut de istorie culturală pe care autorul reușește cu talent să ni-l readucă la lumină, pentru o cunoaștere aprofundată a istoriei

intelectuale interbelice.

Meritul domnului George Popescu Glogoveanu, un fin intelectual, format la școala interbelică, autor al unor volume consacrate *Akados.-ului* naeionescian, este cu atât mai mare, cu cât Domnia sa, în calitate de co-organizator al Societății „Prietenii Științei” din Craiova, ne prezintă laboratorul intern de creație al unei societăți academice, care a marcat peremptoriu cultura română.

Asociația „Prietenii Științei” creată de matematicianul Gheorghe Țițeica, în scopul culturalizării maselor, s-a extins și la Craiova, la inițiativa doctorului Charles Laugier și a renumitului intelectual, profesorul Constantin Fortunescu, fondatorul *Arhivelor Olteniei*, la care au aderat și alte personalități, precum: doctorul Ion Maier, istoricul Ion Donat ș.a. Paradoxal, asociația fondată de Țițeica nu a supraviețuit mult timp, singura care a avut o existență mai bine de două decenii, până la instalarea comunismului în România, a fost filiala din Craiova.

Societatea „Prietenii Științei” a reprezentat un moment de emulație culturală și spirituală, reiterând *modelul criterionist*, de aducere a problematicei intelectuale în mijlocul oamenilor. Programul societății era foarte precis, axat pe conferințe publice, susținute de o întreagă elită interbelică, vizând repunerea în discuție critică a tuturor problemelor culturale și spirituale care frământau lumea românească dintre cele două războaie mondiale. Această Asociație reușea să aducă în circuitul public dezbateră intelectuală, chiar academică, pe înțelesul tuturor. Nu era vorba de vreo emfază sau morgă universitară, ci de o modestie a unor caractere puternice care își propuneau să popularizeze cultura română, să o scoată dintr-o stare pernicioasă de osificare, s-o fertilizeze și s-o revigoreze printr-un contact direct, nemijlocit cu un auditoriu dornic de cunoaștere. Dincolo de cultura de performanță, mediată printr-o suplețe și o simplitate exemplare, specifice savatului român interbelic, aspectul educativ (aspectul moral) era unul preminent.

Publicul asista la un adevărat spectacol de idei care se îngemăna armonios cu o trăire, un *pathos* remarcabil al ideii de cultură și spiritualitate care nu erau simple concepte sau noțiuni operaționale, ci valori asumate conștient de o întreagă generație intelectuală angrenată la amplul proces de reconstrucție națională. Spre deosebire de intelectualii români din perioada post-comunistă, forțați, în marea lor majoritate, la școala ne-gândirii

marxiste, intelectualii interbelici întrupau modele autentice de savanți, unii dintre ei fiind exemple de erudiție și trăire creștină, dăruitori și jertfelnici, așa cum s-a întâmplat cu elita interbelică din timpul prigoanelor carliste, antonesciene și comunistă, a cărei existență a pendulat între temniță și exil.

Domnul George Popescu Glogoveanu, descendent al unei tradiții boierești, inițial, în ipostaza unui simplu participant la aceste conferințe, ulterior, co-organizator al acestei Societăți, ne introduce într-o lume a superbiei intelectuale și spirituale, un univers al competenței, al discernământului, al buneii măsurii, al spiritului critic, al credinței și al onoarei, toate valențe inconfundabile ale culturii interbelice. Cu talent și suplețe eseistică, cu mult rafinament și eleganță, autorul cărții rememorează un întreg șir de conferințe la care a participat, inserând în circuitul cultural atât numele unor personalități cunoscute (Nae Ionescu, Liviu Rebreanu, Mircea Eliade, Radu Gyr, Ionel Moța, Romulus Vulcănescu, P.P. Panaitescu, Nichifor Crainic, Ionel Teodoreanu, Vasile Băncilă, Constantin Rădulescu Motru, N.I. Herescu), cât și numele unor personalități mai puțin sau chiar deloc cunoscute (Ion Simionescu, I.D. Ștefănescu, Ion Sângeorgiu, Grigorie Cristescu, Corneliu Georgescu, George Giugiuc).

Parcurgând această listă succintă, ne putem da seama de valoarea acestei generații interbelice și de rolul său jucat inclusiv în cadrul Societății „Prietenii Științei”. Suma acestor personalități dă măsura rostului major al acestei asociații culturale, preocupate să rezească la viață pasiunea pentru cultură, artă și credință, în speranța unei primeniri atât de necesare ființei umane.

Merită apreciat efortul extraordinar al autorului de a reînvia, la nivelul memoriei, în pofida scurgerii multor decenii de la acel moment cultural, toate aceste conferințe unice prin modul lor specific de abordare și problematizare.

Recursul la memoria colectivă, prin încercarea de reconfigurare a unei istorii culturale fecunde, constituie nota de originalitate a acestui volum, indispensabil oricărei cercetări serioase de istorie intelectuală. Fără acest exercițiu al memoriei, nu vom putea pretinde niciodată că vom recupera integral o istorie culturală semnificativă.

Volumul domnului George Popescu Glogoveanu despre practicile culturale din cadrul Societății „Prietenii Științei” reprezintă o etapă din procesul de restituire a istoriei intelectuale interbelice românești, a valorilor sale permanente la care suntem mereu chemați să ne raportăm. Astfel orice abordare științifică onestă și riguroasă de istorie culturală nu va putea elimina acest capitol esențial, referitor la rolul major al Societății „Prietenii Științei” în redefinirea spațiului intelectual românesc.

DECEMVIRII

redactate textele din presă, ele atacă și înfierează majoritar tineretul și Mișcarea Legionară. Ce mi se pare interesant este cu totul altceva.

Mihai Stelescu ca om, ca lider al unei publicații, ca șef al unei mișcări a tineretului (cruciații), ca fost deputat, lipsește cu desăvârșire din toate aceste articole de presă închinete asasinării lui. În afară de reacția pe jumătate incriminătoare la adresa lui din primul text al lui Iorga - *păcat și pentru viața unui om care a putut greși provocând* -, nimeni nu deplânge moartea sa, nimeni nu spune că îi pare rău că a murit acest om, că îi regretă moartea. Absolut nimeni nu a scris „Dumnezeu să-l ierte” sau „Dumnezeu să-l odihnească”. Nimeni nu face referire la viața sa, la activitatea sa, la eventuale realizări de

orice natură (politică, ziaristică, oratorică etc).

Citind atâtea articole din zeci de publicații, apare mai mult decât evident faptul că singura chestiune pentru care a trăit Stelescu și pentru care merită să i se dea atenție la moarte, a fost atacarea lui Corneliu Zelea Codreanu, mai ales textele despre presupusa origine străină a acestuia.

Vom vedea și care a fost reacția „Cruciadei Românilor”, ce s-a petrecut cu revista și cu liderii ei după moartea lui Stelescu. Presa legionară, pe de o parte supusă cenzurii, pe de alta, lipsită de ziare cu apariție zilnică, va reacționa cu întârziere față de presa oficială sau de „Cruciada”, dar reacțiile vor fi dure, hotărâte și unitare. Dincolo de presa legionară vom vedea ulterior atitudinea Căpitanului, a diverselor structuri legionare, reacția lui Moța la valul de atacuri și acuzații formulate de politicieni și de presă.

CEZARINA CONDURACHE

Pentru o istorie culturală. Societatea „Prietenii Științei” Traian Brăileanu, Corneliu Georgescu

GEORGE POPESCU GLOGOVEANU

Profesorul **Traian Brăileanu** a fost un Socrate al gândirii și înțelepciunii românești. Putem afirma fără rezerve că a fost unul dintre marii sociologi, un etician rafinat și un profund gânditor politic. De aceea, el ca și ceilalți deschizători de drumuri precum: Lucian Blaga, Nae Ionescu, Mircea Eliade, Vasile Pârvan, Simion Mehedinți sau Sextil Pușcariu se pot înscrie în istoria culturii române – și de ce nu și universale – cu sintagma propusă de Vasile Băncilă, cea de „mari energii românești”.

Dacă numele marelui sociolog nu s-a bucurat, ca mulți alții, poate mai neînsemnați, de atâta publicitate a constituit și faptul de a fi fost socotit de către unii ca fiind profetul naționalismului românesc. Spre deosebire de alții care s-au remarcat prin teorii și interpretări bolșevizante, Traian Brăileanu s-a făcut cunoscut pe plan universal, excelând prin tratate temeinice din sfera sociologiei, eticii și politicii, desprinse de orice culoare politică, tratate care insistau asupra modului specific în care s-au constituit societățile omenești ca formațiuni organice de comunități.

Nu trebuie trecut cu vederea publicarea interesantă și necesare lucrări *Despre condițiunile cunoștinței și conștiinței*, în care stabilește conceptele de bază de care e nevoie să țină seama orice cercetător care se ocupă cu problemele gândirii omenești.

Profesor la Universitatea din Cernăuți, apoi București, Traian Brăileanu a deținut catedra de Sociologie, etică și politică. După studiile făcute la Cernăuți și la Viena, Traian Brăileanu și-a însușit o cultură solidă, în varii domenii, cu precădere în filosofie, drept, în special dreptul roman care l-a făcut apreciat încă de pe băncile Universității. A tradus aproape în întregime pe Kant și a publicat importante tratate de sociologie și etică.

Cartea sa monumentală *Teoria comunității omenești* – carte tipărită cu un an înainte de a fi arestate – *Statul și comunitate morală; Sociologia și arta guvernării și Introducere în sociologie*, plus manuale de sociologie și etică sunt doar o parte din lucrările profesorului Traian Brăileanu.

În calitate de Ministru al Educației Naționale, Profesorul Traian Brăileanu a fost și fondatorul Comisiei de verificare a personalului din învățământul superior, comisie aflată sub patronajul direct al șefului Statului, mareșalul Antonescu. Prin această comisie se urmărea primenirea învățământului universitar de toți profesorii incompetenți, ce erau susținuți de partide politice sau de anumiți oameni politici. Această primenire mai urmărea și ridicarea învățământului

universitar la nivel european, fiind un mijloc de pregătire mai solidă a tineretului studios românesc, adecvat idealurilor și năzuințelor celor care doreau o adevărată renaștere a neamului românesc.

Această genială și patriotică inițiativă a marelui savant a fost frântă de lovitura de stat a lui Antonescu din 21-23 ianuarie 1941. Atitudinea dușmănoasă pe care a avut-o conducerea generalului Antonescu față de Traian Brăileanu s-a materializat prin gestul de a fi destituit din postul de Ministru al Educației Naționale, după ianuarie 1941 și de a-l fi trimis și în fața Tribunalului pentru a fi judecat. Ajuns în fața judecătorului împreună cu alți miniștri și cunoscându-l, președintele completului l-a întrebat mirat: „Dar dumneata ce cauți aici? Iar profetul i-a răspuns printr-un mic discurs: „Am făcut o comparație. Mi-e rușine să o spun. Unii elevi m-au asemănat cu Socrate. Socrate era un mare filosof grec care s-a străduit să învețe adevărul pe compatrioții lui. Totuși, atenienii l-au condamnat la moarte. Nu vreau să mă compar cu el, dar cam aceasta este și situația mea”.

Profesorul Traian Brăileanu s-a îmbolnăvit de stomac din timpul primei arestări de către poliția lui Antonescu. Comuniștii l-au preluat bolnav, el fiind judecat pentru că făcuse parte din guvernul Antonescu. Netratat, fără regim alimentar adecvat, neoperat – poate ar fi scăpat – a fost internat la spitalul închisorii de la Brașov, unde a trecut la Domnul, în 1947. Traian Brăileanu se înscrie în galeria celor 6 martiri de faimă universală, morți în temnițele comuniste: Constantin Gane, George Manu, Mircea Vulcănescu, George Brătianu, Dr. Aurel Marin.

Spre deosebire de Școala sociologică monografică de la București a lui Dimitrie Gusti pe care profesorul Brăileanu l-a amendat serios, în tratatele sale, pentru multe erori științifice, școala sociologică de la Cernăuți pleca de la ideea că societatea națională interbelică, diferențiată și organizată, rezidă într-o formă simplă, nediferențiată, care este familia, făcând trecerea de la biologie la sociologie.

Prin cartea sa *Sociologia și arta guvernării*, Traian Brăileanu a pus la îndemâna omului de acțiune, a omului politic mijloacele ideale de a organiza și conduce, precum Aristotel îl sfătuisese pe Alexandru cel Mare cum să construiască un imperiu.

Cât privește *Problema Mișcării tineretului* – tema susținută la „Prietenii Științei” – pe care l-a sprijinit tot timpul, Traian Brăileanu a elogiat avântul și tinerețea, căci numai printr-o formă activă se poate împlini ceva. Savantul a scos în evidență și efortul tineretului de a schimba atât fața, cât și fondul vieții românești, remarcând că tinerețea nu este numai o etapă biologică, ci ea trebuie tradusă în fapte de orice român. Ea trebuie să devină o existențială a vieții noastre, căci numai aceasta poate întreține focul sacru al vieții, dând un impuls pentru o existență activă, constructivă, de optimism, o stare aptă de fapte mari și dezinteresată pentru binele comunității românești.

Traian Brăileanu avea mare încredere în tineret, pentru că studiasse cu temeinicie psihologia tinereții, mizând pe acest fenomen. Tinerețea este o stare psihologico-metafizică, o stare de trezire pe culmi spirituale. *Mișcarea tineretului* nu este numai mișcarea celor tineri, ci ea este mișcarea tinereții permanente. Tinerețea este starea marilor combustii, a marilor împliniri. Este starea în care nu contează prudența, ci bravura; nu contează chibzuința, ci spiritul de sacrificiu. Tinerețea este

starea marilor dăruiri, a marilor deslușiri și decizii, a trăirilor intense. Cui nu-i plac înălțimile și se lasă sedus de moleșea patului moale, n-a înțeles nimic din frumusețea tinereții creatoare, din fantezia altitudinilor.

„Cine știe să moară nu va fi rob niciodată” (Seneca). Moartea pentru ideal este o cucerire a înălțimilor spirituale. Spiritul de jertfă este tandrețea, cu moartea eroică pentru ideal, credință, neam și semenul tău. Tinerețea pură este apoteoza vieții împlinite sub flamura idealului eroic. Tinerețea este eterna poveste a omului bătrân care vrea să mai fie o dată tânăr.

Bătrânețea nu este numai o stare biologică, ci ea este și o stare sufletească care îi anchilozează pe unii, dacă nu iau toate măsurile pentru a rămâne tineri. Există oameni care îmbătrânesc înainte de vreme din cauza acestei nepăsări față de viața lor, de sufletul și chiar de trupul lor. Tinerețea conferă curaj, impulsuri nobile spre fapte mari; tinerețea curată învinge și bătrânețea, și boala, și moartea.

În ultimă analiză, tinerețea este o stare de trăire pe piscuri spirituale, unde extazul se împletește cu eroicul. Tinerețea este o stare a sublimului, întrucât trăsătura ei fundamentală nu este imanentul, ci trăirea în duhul marilor rupturi.

Corneliu Georgescu a fost un vizionar, un mare profet, un mucenic al zilelor noastre. Avocat de elită, el nu și-a găsit loc pe pământul pe care l-a iubit cu pasiune, ci pe pământul Elveției, trecând la Domnul ca un martir, fiind împușcat în cap. Nu se cunoaște atentatorul, ci numai data decesului: 6 mai 1945, la Kittersill. Corneliu Georgescu a fost Ministru în guvernul național legionar în 1940, precum și Ministru de Finanțe, în guvernul de la Viena, din 1944.

Conferința lui Corneliu Georgescu a avut loc pe 19 ianuarie 1941, în sala Teatrului Național din Craiova, adăpostit în interiorul clădirii Colegiului Carol I. Tema a fost dedicată *Celui de-al doilea război mondial între Marile Puteri*. Intuirea subiectului, precum și expunerea lui au fost de o nedezmințită realitate și actualitate. De ce? Pentru două motive: în primul rând, democrația, cu origini la vechii greci, în loc să rămână așa cum au definit-o și au practicat-o fondatorii săi, a eșuat în lumea modernă, ea transformându-se într-un sistem păgubos din care a avut de suferit cea mai mare parte a omului de rând care muncea cinstit, dar câștigul era așa de neînsemnat încât nu-și putea acoperi cheltuielile pentru un trai decent. Al doilea motiv al războiului privea raportul dintre bani și muncă sau, altfel spus, dintre capital și producție. După cum se poate lesne vedea și astăzi, banul a devenit zeul la care se închină majoritatea lumii. Banul nu a făcut niciodată casă bună cu cinstea și cu dreptatea. Prin război s-a crezut că se repară ceva, dar în zadar. Războaiele nu aduc fericire, ci dezastre, pustiiri și moarte.

N.R.: Corneliu Georgescu a murit la Mittersill, Austria, unde a și fost înmormântat până după 1990, când osemintele i-au fost aduse în țară.

Cu Gheorghe Andreica în celulă, la Sighet (11)

Cu o voință neobosită de a scoate la lumină teroarea și crimele comunismului din România, în toată amploarea și grozăvia lor, camaradul maramureșean, stabilit la Constanța, Gheorghe Andreica (1931-2010) și-a consacrat ultimele două decenii din viață adunării și publicării de mărturii directe, necenzurate și necosmetizate, de la supraviețuitorii infernului temnițelor și lagărelor celui mai barbar regim din istoria țării noastre. Probabil cea mai cunoscută dintre lucrările sale, cartea „Cu ghiozdanul la închisoare” relatează pe larg atmosfera din primul an de detenție (1948-1949), la Sighet (cea mai mare parte) dar și la Cluj (perioada procesului) și apoi Jilava (trierea spre locurile de executare a pedepselor), constituind un document de valoare, unic în bună măsură (ceilalți memorialiști maramureșeni referindu-se doar tangențial la această primă perioadă). Oferim cititorilor aceste fragmente prin care, alături de Gheorghe Andreica, ne „furișăm” și noi în închisoarea din Sighet, în acele prime luni de detenție...

(Preot prof. MARIUS VIȘOVAN)

Am fost duși în curte, unde am umplut nouă saltele de paie. Apoi, tocmai la capătul secției, ni s-a deschis o cameră comună, celula 74, care avea aproximativ 25 de metri pătrați. Ne-au dat și paturi tip pușcărie de modă veche. Era o realizare. În felul acesta nu mai simțeam curentul acela ce ne tăia - parcă - în felii atunci când stăteam culcați pe dușumea. Eram deja la sfârșitul lui septembrie sau începutul lui octombrie 1948 și nopțile maramureșene sunt răcoroase.

Atât de mare a fost bucuria întâlnirii noastre, a tuturor, în aceeași cameră, încât am pus tot calabalacul jos, într-o mare dezordine, și am început să cântăm cançoneta italiană „Tornerai da me / Perche l'ultimo sogno sei tu”... Cântam pe patru voci și totuși eram lăsați în pace. Parcă și gardienilor le convenea să ne audă. Paturi, saltele, pături, ranițe și alte calabalăcuri erau trântite în mijlocul camerei. Vorbeam toți deodată, fără ca vreunul să-l asculte pe celălalt. Peste toate plutea un praf de nu te vedeai. Ni se umpluseră nările și gura de praf. Îl simțeam între măsele. Ronțăia ca făina de porumb măcinată la moară.

Terminam cançoneta și o luam iarăși de la capăt. Această cançonetă avea în conținutul cuvintelor și în melodie ceva care se potrivea atât de bine cu vârsta și dorințele ascunse ale fiecăruia, încât toată lumea cânta... Chiar și Aurel Vișovan și Ioan Virag - oameni maturi în toată puterea cuvântului

- erau absorbiți de veselia noastră, a celor neîmpliniți la suflet și la trup, și se comportau aproape ca noi.

Când gardianul a deschis ușa ca să ne anunțe că vine Târnaveanu pentru „închidere”, s-a luat cu mâinile de cap văzând praful și dezordinea care domneau în cameră. I-am strigat un „Să trăiască, să-nflorească” lui Târnaveanu încât acesta n-a mai avut ce să zică cu privire la debandadă. Totuși, ne-a plasat una care-l caracteriza: -

Mă, voi toți ați vrut să vă faceți popi, de aceea v-au arestat. Avea el ce avea cu popii... Abia mai târziu, după miezul nopții, am terminat de aranjat și spre ziuă am adormit.

Toate ar fi fost bune, numai că paturile erau de un model vechi, nemaiîntâlnit până atunci și nici de atunci încolo. În loc de plasă de tablă subțire, aveau dedesubt niște drugii de fier dispuși din 30 în 30 de centimetri. Cum paturile erau uzate de atâta folosință, nici unul din ele nu avea acești drugii compleți. Câte unul sau chiar câte doi erau lipsă. Astfel distanța de la un drug la altul se mărea cu până la 60-70 de centimetri. În timpul nopții paiele din saltea se lăsau printre aceste fierăraie, iar noi dormeam cu oasele direct pe ele. Dimineața, când ne sculam eram cu toții înțepeniți în diferite poziții, după cum reușeam să ne găsim culcușul în timpul nopții. Desțepenirea dura o jumătate de oră. Dar ce conta?... Uitam rapid de toate acestea și ne aduceam aminte doar noaptea.

De la un timp hotărâsem ca la număratoarea de seară să-i cântăm primului gardian un cântec nou, care să-i satisfacă zelul bolșevic. Astfel i-am cântat „Hei-rup, hei-rup”. L-a cam gădilat la ureche pe Târnaveanu, dar - totuși - plin de prudentă, ne-a zis: - *Să fiți atenți, nu cumva să vă prind că încurcați melodiile cu altele de-ale voastre...*

Mi-am ales vecin de pat pe Nelu Dunca. De fapt, eu l-am ales pe dânsul și el m-a ales pe mine. Ne înțepam tot timpul cu vorbe urzicate, dar când un altul intervenea stricând echilibrul de forțe, ne dădeam mâna tăbărând pe „dușmanul” comun... Frigul toamnei târzii s-a așternut în această încăpere atât de profund, încât noaptea tremuram chiar și sub zdravenele cerși primite de acasă. Dimineața, când deschideam geamul pentru aerisire, simțeam cum frigul sfârșitului de noiembrie ne învăluia și ne strângea în brațe la pieptu-i de gheață. Fiorii ne pătrundeau până la oase. Nu era neapărat un frig extern, era ceva organic, provocat de lipsa de consistență a mâncării de închisoare.

Când, în primele luni, primeam pachete, acestea se terminau cu mult înaintea lunii, rămânând câte un interval de nouă-zece zile când unica sursă a existenței era poșirca pușcăriei. Era suficient ca trupurile noastre, în plină creștere, să redevină niște dărâmături cuprinse de gheață și de frig. Cu timpul am învățat să fim economi. Să drămuim cu chibzuință alimentele consistente, ca să ne ajungă și chiar să prisosească de la un pachet la altul... Numai că, până când am învățat minte și am prins experiență, „a trecut baba cu colacii”. S-a interzis primirea pachetelor.

Primirea pachetelor de acasă, atâta cât a fost, era considerată sărbătoare. Făceam curățenie în cameră. Aranjam paturile, aeriseam și apoi ne îmbrăcam cu cămășile cele curate. Cu fața spre răsărit, rosteam rugăciunea de dimineață mai rar, mai tare, așa ca în zilele de sărbători „împărătești”... Apoi așteptam. În jurul orei 11 sosea gardianul cu o listă în mână, de pe care ne striga pe nume. Eram toți, cu excepția lui Găvrilă Coman, „generalul” nostru, care n-avea de la cine să primească pachet. La camera corpului de gardă ne așteptau pachetele gata desfăcute, cântărite și dră-

multe, purtând o etichetă cu numele fiecăruia. Fiecare dintre noi mai avea și 300 de țigări „Mărășești”. Părinții au aflat că moneda forte în închisoare e tutunul.

Primul lucru pe care îl făceam, după sosirea în cameră cu bunătațile, era ca fiecare din noi să rupem câte o bucată din tot ce aveam și să-i facem și „generalului” un pachet, aproximativ tot atât de mare ca al nostru. Ne aranjam doi câte doi. Puneam alimentele împreună și astfel începea praznicul. Paturile erau pline de bunătați. Mirosurile condimentate ne zăpăceau mințile și ne îmbătau simțurile. Bucurie ca aceea de atunci n-am mai avut niciodată. Sortam și aranjam, făcând socoteli ca să ne ajungă până la pachetul următor. Nu ne-am gândit niciodată câtă greutate era pe bieții noștri părinți până procuraseră acele alimente. Cântam cu toții cançoneta: „Tornerai da me/ perche l'ultimo sogno sei tu”... Acest cântec se repeta cu fiecare ocazie a primirii pachetelor, încât el devenise un fel de imn al sărbătorii.

Camera părea mai mare. Temperatura creștea și trebuia să deschidem geamul. Lepădăm paltoanele de pe noi. Lepădăm și puloverele, rămânând doar în cămașă. Chiar și așa ni se părea că temperatura din cameră era sufocantă. Era căldura pe care trupurile noastre o dădeau din interior în urma mistuirii acelor alimente pline de substanță. Bucuria săturării acelei burți nespălate și veșnic flămânde nu poate fi descrisă. Aveam chef de glume, inspirați la bancuri, spontani și luminați. Rudele noastre, după ce depuneau pachetele la administrație, treceau în curtea părăsită de după zidul închisorii ca să ne poată face cu mâna și, eventual, să ne transmită câte o veste sau să ne audă glasul.

Cu o asemenea ocazie, a venit și sora lui Petiu Codrea, Geta, o fetiță în jur de zece ani. Am coborât de la geam cu toții, lăsându-l pe Petiu să comunice cu surioara lui. Fetița a scos din buzunarul de la palton o hârtie de pe care a citit aproximativ următoarele: - *Ți-am adus un pachet cu: cârnați, prăjituri, pâine uscată și o pereche de bocanci...* Petiu încuviința din cap fetiței că a primit obiectele respective. După ce a terminat întreg pomelnicul de lucruri pe care conținea pachetul, fetița a strigat cu glas și mai tare: -

Acum să-mi spui câți dintre voi au murit? Am pufnit cu toții în răs și am început să-i cântăm o serenadă drept semn că suntem cu toții în viață... (Doamna Geta, sora domnului Codrea, este azi în vârstă de 87 de ani și îl vizitează aproape zilnic cu aceeași dragoste, n.n.)

Raza de lumină din viața și opera lui Eugen Ionescu

CIPRIAN VOICILĂ

Într-o convorbire cu Claude Bonnefoy, tânărul Eugen Ionescu re trăiește o întâmplare din adolescența lui. Să fi fost, oare, o pură întâmplare? „Aveam în jur de 17, 18 ani. Mă aflam pe una din străzile aceluia oraș foarte liniștit. Dintr-odată, am avut impresia că lumea se îndepărta și se apropia în același timp sau mai degrabă că lumea se îndepărtase de mine, că eram într-o altă lume, mai a mea decât cea veche, *infiniit mai luminoasă*; prin curți, câinii lătrau la trecerea mea de-a lungul gardurilor, însă lătrăturile deveniseră parcă subit melodioase, sau se auzeau în surdină, ca vătuite; mi se părea că cerul devenise extrem de dens, că *lumina era aproape palpabilă*, casele aveau parcă o strălucire pe care nu o mai văzusem până atunci, o strălucire neobișnuită, într-adevăr eliberată de obișnuință. E foarte greu de definit; ceea ce e mai ușor de spus, poate, este că am simțit o bucurie enormă, am avut sentimentul că am înțeles ceva fundamental, că mi se întâmplase un lucru foarte important. În acel moment, mi-am zis: «Nu-mi mai e frică de moarte». Aveam sentimentul unui adevăr absolut, definitiv.”

Lumina aceasta, venită din altă lume, să fi fost, oare, lumina necreată? Nu știm. După toate aparențele, da. Negreșit însă tânărul Eugen Ionescu a trăit atunci o hierofanie. O manifestare, o dezvăluire a sacralului, a dumnezeiescului, care i-a pătruns întreaga-i ființă: gândurile și sentimentele, duhul și carnea. Lumina aceea palpabilă și totuși nelumească îi inundă sufletul cu o bucurie negrăită, sădindu-i în inimă certitudinea veșniciei, gonindu-i frica de neant. Dintr-odată, lucrurile banale din jur capătă sens. Ele trimit spre adevărul veșnic, ascuns, care le este temeiul. Acest moment de grație îi provoacă tânărului Ionescu senzația imponderabilității. Sub „imperul” harului, legea atracției gravitaționale este suspendată: „Da, a fost un moment miraculos, care a durat 3 sau 4 minute. Am avut impresia că nu mai există gravitație. Mergeam cu pași mari, în mari salturi, fără să obosesc”. În cele din urmă, lumina iradiantă s-a retras, iar lumea cotidiană a reintrat în contururile ei terne „așa cum continuă să fie și acum, sau aproape. Rufele care se uscau în curțile micilor locuințe de provincie nu mai semănau cu niște steaguri, cu niște flamuri, ci, într-adevăr, cu o biată rufărie. Lumea recăzuse într-o groapă”, remarcă, peste niște ani, plin de amărăciune, Eugen Ionescu. Harul se opune greutateii, materialității, pământescului, observa un alt suflet însetat de absolut, Simone Weil. În aceleași convorbiri, Eugen Ionescu mărturisește că a căutat să înțeleagă experiența întâlnirii cu lumina nezidită, citind scrierile „bizantinilor, din secolele al XII-lea, al XIII-lea, al XIV-lea, isihăștii”.

Creștinul trăiește această înălțare a ființei când se împărtășește cu Preacuratul Trup și Sânge al Domnului. Lumina, bucuria îi invadează sufletul și toate din jur i se arată luminoase, pline de sens. Unde au dispărut grijile, temerile, întreaga povară a vieții? Când harul se retrage, însă, ființa umană recade în realitatea cenușie, sufocantă a vieții de zi cu zi, care o orbește. Îi întunecă ochiul interior, făcând-o incapabilă să mai vadă existența ca taină. Spirit profund religios, Eugen Ionescu pune această stare existențială în relație cu căderea lui Adam: „da, este căderea, este păcatul originar, adică slăbirea unei intensități, a atenției, a unei puteri a privirii; adică și pierderea facultății de a te minuna; uitarea, scleroza obișnuinței; cotidianul este o pătură cenușie sub care lumea ascunde neprihănirea lumii; este, într-adevăr, păcatul origi-

inar; poți cunoaște, dar nu mai recunoști nimic și nu te mai recunoști. Este, de asemenea, un rău ce se strecoară în lume”.

Minunata întâmplare trăită în adolescență va fi tematizată în opera ionesciană. De pildă, în romanul *Însinguratul*, eroul principal trăiește și el experiența tainică a luminii. De aici aflăm un amănunt: Ionescu credea că această experiență mistică e la îndemâna oricărui om. Grijile vieții însă ne împiedică să o experiem: „Într-o dimineață, așteptând amiaza și privind cerul albastru pe deasupra acoperișurilor am văzut apărând o fantă, o mică fisură care se întindea fără zgomot de la un capăt la altul al boltei azurii. Fanta era luminoasă, de o luminozitate mai puternică decât lumina zilei, cum să zic, un albastru mai albastru decât albastrul cerului. (...) Evident, trebuia să ai timpul necesar ca să privești cerul, să-l privești cu atenție. Dar oamenii nu ridică ochii. Munca, grijile nu le lasă acest răgaz”. Rolul intelectualului, al scriitorului este, după Ionescu, *să lumineze* conștiința contemporanilor săi: „Să fii ca un om care ar circula, cu o lanternă, în tenebre, luminând - pe măsură ce ar avansa - doar un mic spațiu în jurul lui. Cercul luminos se deplasează și tot restul este, sau se întoarce din nou, în noaptea cea mai adâncă. Luminează doar conștiința unui prezent, a unui moment de trezie”. (*Prezent trecut, trecut prezent*)

Eugen Ionescu este unul din creatorii teatrului absurdului. Așa cum vom vedea, la el situațiile existențiale absurde se pot desfășura alert ca urmare a ruperii legăturii omului cu Dumnezeu. Autonomizându-se, refuzând raportul cu transcendența, ființa umană se înstrăinează nu doar de lume, de cosmos, ci, mai înainte de toate, de ea însăși. Ionescu vorbește despre „demența istoriei” trăită de omul lipsit de Dumnezeu. Și despre *rinocerizarea* lui: degradarea ultimă prin regresia la stadiul animalității. Cum definește Eugen Ionescu absurdul? „Absurdul este poate neînțelegerea unui lucru, a legilor lumii, el se naște din conflictul voinței mele cu o voință universală; apare, de asemenea, din conflictul dintre mine și eu însumi; dintre diversele mele voințe,

impulsuri contradictorii; vreau, în același timp, să trăiesc și să mor sau, mai degrabă, port în mine un *către moarte*, un *către viață*; *eros* și *thanatos*; dragoste și ură, dragoste și distrugere, este o opoziție destul de importantă, nu-i așa, ca să-mi dea impresia de «absurd». (...) Îl numesc, de asemenea, absurd pe omul care rătăcește fără scop, uitarea scopului, *omul rupt de rădăcinile lui esențiale, transcendente* (rătăcirea fără scop este absurdul lui Kafka).”

Opera lui Ionescu, în întregul ei, descrie ipostazele, uneori comice, alteori tragice ale omului absurd: în *Scaunele* proliferarea vidului, a golului existențial; în *Cântăreața cheală* golirea de sens a limbajului, divorțul dintre gândire și vorbire (despre această temă notează în *Jurnal în fărâme*: „Într-adevăr, gândirea e expresia ființei, coincide cu ființa. Poți vorbi fără să gândești. Pentru asta avem la dispoziție clișeele, adică automatismele”); în *Rinocerii* dezumanizarea individului prin contaminarea ideologică; în *Regele moare* conștientizarea propriei finitudini și arta de a muri.

Paginile sale de jurnal vorbesc despre condiția tragică, absurdă a omului modern care L-a părăsit pe Dumnezeu, dar și despre naufragiul care îl așteaptă la capătul vieții: „Ne temem să nu fim alienați prin Dumnezeu. Dar Dumnezeu sau «ceea ce e înapoia lucrurilor» este tocmai seva, puterea, energia universală de care ținem și la care participăm”. „Singura preocupare care-l ridică pe om peste el însuși este preocuparea pentru absolut, vreau să spun obsesia, aspirația esențială a absolutului. Epoca noastră este o epocă decăzută pentru că preocupării pentru absolut i s-a substituit problema politică, frenezia politică...” (*Prezent trecut, trecut prezent*)

Merită să-l recitim, când și când, pe Eugen Ionescu pentru a conștientiza modurile prin care, înstrăinându-ne de Dumnezeu, noi, oamenii moderni, ajungem să ne înstrăinăm de totalitatea existenței, de lume, și mai cu seamă de noi înșine.

Sursa: <https://ziarullumina.ro>

Un legionar centenar - ing. Vasile Bizău

Camaradul Vasile Bizău din Franța a împlinit la 18 iunie vârsta impresionantă de 99 de ani și a pășit în anul centenar al vieții sale. Fiu al Maramureșului, ultimul membru în viață al Armatei Naționale a Guvernului de la Viena (1944-1945) și ultimul grad legionar în viață (conferit după război de Comandantul Horia Sima), cu o activitate profesională prodigioasă în domeniul chimiei alimentare și o familie binecuvântată (copii, nepoți și strănepoți), memorialist și poet, domnul Vasile Bizău constituie pentru noi un model de credință și demnitate.

Din Maramureș la Iași

Vasile Bizău s-a născut la 18 iunie 1925 în comuna maramureșeană fruntașă Dragomirești (42 km de Sighetu Marmăției), centrul de plasă de pe Valea Izei (izvor de valori și leagăn de eroi, locul natal al multor personalități maramureșene), din părinții Nicoară și Călina, țărani români greco-catolici, puternic ancorați în tradi-

țiile naționale și creștine românești din acest sfânt colț de țară de curând eliberat de sub îndelunga stăpânire străină. Vasile Bizău a păstrat toată viața frumoase amintiri legate de familia și satul său, de rudenii, vecini și prieteni, de munca câmpului și de atmosfera sărbătorilor.

După patru clase primare în satul natal, a fost îndrumat spre liceul - internat „Constantin Negruzzi” din Iași, unde a primit o bursă în urma unui examen. Pentru aceasta, el și încă doi tineri maramureșeni au fost pregătiți și însoțiți de directorul școlii din Dragomirești, învățătorul Ioan Chindriș (mai târziu pătimitor și el în temnițele comuniste, bunicul semnatarului acestui articol). Drumul până la Iași precum și descoperirea acestui mare oraș încărcat de istorie au constituit o experiență fascinantă.

Aici tânărul maramureșean se va dedica în mod serios învățării sub îndrumarea unor profesori de înaltă ținută, beneficiind de atmosfera deosebită a acestui important centru al științei și culturii românești. Nu va reuși însă să termine

liceul la Iași, formarea lui fiind întreruptă în 1941 când vitregiile istoriei îl vor arunca în altă direcție... Pentru tânărul Vasile, de doar 16 ani, va începe o nouă (și neașteptată) etapă.

Preot prof. MARIUS VIȘOVAN

Primarul curajos al Sighetului a fost reales

Primarul în funcție al municipiului Sighetu Marmăției, av. Vasile Moldovan a obținut o victorie clară în alegerile locale din 9 iunie a.c., cu 43% din voturile exprimate de cetățenii orașului (următorii clasati având în ordine 21% și respectiv 15%). Vasile Moldovan va conduce astfel pentru încă 4 ani administrația locală a capitalei istorice a Maramureșului, o răspundere cu multiple provocări.

În primul său mandat, pe lângă activitatea gospodărească și festivitățile oficiale, primarul Vasile Moldovan a susținut o serie de demersuri curajoase ale societății civile sighetene pe linia cinstirii rezistenței anticomuniste și a memoriei naționale.

Placa memorială de la Colegiul Național „Dragoș Vodă”

O implicare neașteptată, cu efecte benefice a avut primarul Vasile Moldovan în cazul plăcii memoriale amplasate de Asociația sigheteană „Firul Vieții” în cinstea profesorilor și elevilor deținuți politici anticomuniști (istoria lungă și complicată a amplasării unei plăci memoriale în acest liceu de mare tradiție a fost prezentată pe larg în paginile revistei noastre). După ce inițial Consiliul de Administrație al Colegiului a respins amplasarea plăcii (prin lipsa de cvorum), la repetarea votului, pe 22 decembrie 2021, primarul Vasile Moldovan a venit personal și a votat pentru, risipind temerile și speculațiile și impulsivând aprobarea proiectului (Primăria are un loc de drept în Consiliul de Administrație). Placa a fost amplasată și sfințită la 21 februarie 2022, un reprezentant special al primarului fiind prezent.

Domnul Petru Codrea, Cetățean de Onoare

Un alt demers reușit al Asociației „Firul Vieții” care s-a bucurat de susținerea explicită și constantă a primarului Vasile Moldovan a fost declararea ca și Cetățean de Onoare al Sighetului a seniorului nostru Petru Codrea, membru al „Lotului Vișovan”, ultimul deținut politic în viață din oraș, decernarea titlului având loc la 29 septembrie 2022 (foto). Cu această ocazie, pri-

marul a enumerat meritele domnului Codrea numindu-l „un veritabil model de demnitate și moralitate creștină”. De menționat că demersul a fost aprobat de toți consilierii prezenți, opoziția politică din Consiliul Local fiind în mod benefic pe aceeași lungime de undă, în favoarea omagierii domnului Petru Codrea.

Atacurile agresive ale Institutului „Elie Wiesel”

Cele două realizări susmenționate, acțiuni benefice de promovare a rezistenței anticomuniste, a valorilor creștine și a memoriei naționale românești, au stârnit aversiunea dușmănoasă a Institutului „Elie Wiesel”, personal a directorului Alexandru Florian, care a incriminat public și agresiv autoritățile sighetene, personal pe primarul Vasile Moldovan. Prin repetate reclamații adresate Primăriei Sighet și Colegiului „Dragoș Vodă”, Florian cere insistent de doi ani încoace eliminarea plăcii memoriale și retragerea titlului de Cetățean de Onoare, dar atât Primăria cât și Colegiul resping toate reclamațiile. Alexandru Florian își diversifică atacurile făcând presiuni asupra Prefecturii Maramureș și a Ministerului Învățământului, pentru a presa indirect instituțiile sighetene pe cale ierarhică, dar acestea nu cedează. Ultimul atac despre care am luat la cunoștință, cel din luna ianuarie a.c. a utilizat insinuări mincinoase și corelații aberante, motivând necesitatea demontării plăcii cu argumentul... prezenței mele în Spania, la comemorarea de la Majadahonda (!?). Toate aceste presiuni josnice și diversiuni

stupide au eșuat, dar să nu ne facem iluzii, lupta nu s-a terminat, cei de la „Elie Wiesel” vor pândi un alt moment prielnic pentru a intensifica atacurile asupra Sighetului. Unitatea sighetenilor în apărarea reperelor identitare a fost remarcabilă până acum, dar... se pot găsi vulnerabilități sau interese meschine în alte părți... știm cum se lucrează, din păcate.

Primarul Vasile Moldovan va avea și în al doilea mandat de luptat pentru memoria și demnitatea Sighetului și va avea nevoie de rugăciunile noastre și de susținere din partea opiniei publice.

Preot prof. MARIUS VIȘOVAN

Update 6.07. La închiderea ediției am primit informația că Inspectoratul Școlar Județean Maramureș a ordonat înlăturarea plăcii memoriale de la Colegiul Național „Dragoș Vodă” (invocând o adresă de la Ministerul Învățământului, care la rândul său invocă reclamațiile primite de la Institutul „Elie Wiesel”). Așteptăm reacția autorităților locale și a societății civile din Sighet.

Insula osândiților

Din când în când monotonia programului era întreruptă de câte o întâmplare inedită, care mai înviora atmosfera. Iată una.

Porumbul crescuse până la nivelul genunchilor când, într-o dimineață, -eram în drum spre muncă-, a ieșit nu știu de unde un vulpoi mare și splendid, cu o coadă uriașă, stârnind instinctul de vânatoare al caraliilor. Solidari cu ei - prin excepție- soldații din pază, ei înșiși tributari ai aceluiasi instinct feroce, au dat drumul câinilor dresați care ne însoțeau în permanență pe teren, spre capturarea vulpoiului ghinionist, care-și fulgera în urmă-i coada uriașă. Spectacolul a fost magnific: câinii -ciobănesc german, noi le spuneam simplu „lup”- s-au lansat într-o urmărire spectaculoasă, într-o viteză nebună pe urmele vulpoiului. Care, proceda la fel de spectaculos: când haita era gata-gata să-l ajungă, cotea brusc în unghi drept, urmându-și goana, în timp ce zăvozii se poticneau, lăsându-i spațiu de timp, manevră și teren, câștigând un oarecare avans, suficient pentru a-i deruta și descuraja, distanța mărindu-se din ce în ce. Galeria era împărțită: pe de o parte caralii și soldații care încurajau câinii, pe de altă parte cea majoritară a deținuților, care zbierau cât îi ținea gura, de partea vulpoiului, firește. Era conflict deschis de simpatii, diametral opuse.

Important este că, spre deplina noastră satisfacție, vulpoiul a scăpat. Nevătămat, cu zile și cu nemai-pomenit de frumoasa-i blană, intactă!

Era într-o primăvară, nu mai știu în ce an, reparam digurile deteriorate de viitură, ca în fiecare an cât am fost acolo. Apa de băut care ni se aducea la locurile de muncă cu sacaua, era nesigură, călâie și sălcie, greu de înghițit. Dar am descoperit -la modul cel mai simplu- că dacă lăsam seara, înainte de venirea în colonie, o gropiță de cca. 40-50 cm. în adâncime, acolo, la baza digului, dimineața aveam o rezervă îndestulătoare de apă curată, rece și filtrată natural. Evident, provenind din Dunărea Veche, dar bună de băut. Incomparabilă cu cea de saca. Numai că într-o dimineață am găsit noi, cei din grupa noastră de lucru, în fântânița noastră pregătită din ajun, o mogașă, un ceva care se zbătea acolo în modul cel mai ilegal cu putință, încălcându-ne proprietatea. Scandal! Ce-i dihania?

Monstrul era o minunăție de puiuleț de broască țestoasă, cu o carapace de toată frumusețea, încăpea în palmă, timid, dar - ni se părea nouă - nu înfricoșat de vreme ce-și ițea căpșorul curios în afara blindajului natural bine încheșat, căutând -oare ce? Cum a ajuns acolo, într-o adevărată capcană, el știe. Și ar fi rămas treaba lui, dacă nu eram noi pe acolo pe post de salvatori. La doar câțiva pași mai încolo se răsfața „Dunărea Revărsată” în culoarea cafelei cu lapte, care acum începuse să-și restrângă teritoriile invadate an de an.

Nu știu cum a observat caraliul de serviciu că noi, cam prea grupați, ne agitam în jurul a „ceva” și s-a repezit ca un hultan la noi.

- Ce faceți acolo bă?

- Nimic, a fost riposta cuiva, în timp ce eu, care nu prin merite personale tocmai aveam în palmă minunăția de care nu mă înduram să mă despart, am țâșnit efectiv spre malul apei, dându-i drumul în mediul ei natural, sub urletele șefului în uniformă. Culmea era că broșcuța părea că se simte bine în mediul nostru banditesc, deoarece nu se dădea dusă, spre disperarea mea și a celorlalți, solidari pe viață și pe moarte cu protejată noastră. Până să ajungă acolo monstrul în uniformă, broșcuța, care se pare că ne simpatiza spontan - cel puțin așa ne făcea nouă plăcere să credem - a șters-o cuminte, salvându-se și liniștindu-ne.

Nu ar avea nici un farmec să descriu acum în amănunt concertul - solo - declanșat de această acțiune de eliberare fără forme legale. Cum nici cerberul nu avea acoperire legală, treaba a rămas în suspensie. Omul (?) în uniformă era furios foc și amenința. Noi însă, am explicat calmi „cum devine cazul” cu protecția mediului, a florei și faunei patriei și ce se poate întâmpla cu cei ce încalcă legile. Mă rog, o

întreagă demonstrație erudită în care pe lângă codalbi, egrete, pelicani și altele, am introdus și broaștele țestoase care... Care, noi nu aveam nici cea mai mică idee dacă sunt sau nu protejate, dar mizam pe probabilitatea că nici caraliul nu știe și am mers la caecalma. A ținut. Și am introdus noi, deșteptii, și o mică teorie cu privire la libertatea naturală a oricărei făpturi, libertate pe care d-lui oricum nu o poate înțelege. Ceea ce l-a înfuriat și mai rău, cum adică să nu înțeleagă el ce-i aceea libertate?

- Nu don-șef! Dacă ați înțelege, nu ați purta uniforma aceasta. Pe când dumneavoastră tremurați tot timpul de teamă în fața superiorilor, a nesiguranței și a o mie de alte spaima, noi, de bine de rău, nu le avem. În schimb sunteți gata să oropsiți orice ființă, om sau altceva, știind bine că speciile de care vorbim sunt protejate de lege.

- De unde știți voi mă?

- Uite că știm! Ne amuzam copios făcând pe avocații codalbilor, pelicanilor, egretelor și ad-hoc, a broaștelor țestoase precum și a oricărei viețuitoare trăitoare în Insula Mare a Brăilei. Protejate de lege. La care protecție s-a cam intimidat.

- Cum așa mă? De unde știți voi?

- Uite că știm.

Polologhia părea fără sfârșit, dar caraliul - care nici nu era dintre cei mai răi - a rezolvat-o precum orice dictator, mai mare sau mai mic.

- Marș la muncă! Ceea ce s-a și executat.

În fapt, micile noastre demonstrații de genul celei de sus, nu însemnau mare lucru, dar faptul că ni le puteam permite măcar din când în când, însemna pentru noi CEVA. Antenele noastre ultrasensibile detectaseră faptul că undeva sus se decisese ca deținuților politici să li se amelioreze tratamentul întrucâtva, să fie tratați mai „omenește”, mai... mai...

Tot într-o asemenea activitate, de data asta la cărat fascine și tot pentru protecția digurilor, o întâmplare nu mai puțin legată de viață și libertate, teme la care eram ultrasensibilizați și puși pe decizii mărețe.

La treaba asta s-au format echipe, unii tăiau nuiiele din sălcii, alții le legau în fascine și alții le căram la locul unde urmau să fie fixate în chip de „spargeval” local.

Pare absurd, dar nu e! S-au construit diguri în jurul incintelor agricole pentru protejarea acestora, s-au protejat zone importante pentru conservarea și protejarea habitatului ecologic și sunt demni de laudă cei ce au făcut aceasta, dar deșteptii societății socialiste au neglijat ceea ce era elementar: protejarea a ceea ce au construit, digurile. Asta nici nu pretindea cine știe ce deșteptăciune, era elementar pentru orice om cu bun simț.

Cum am mai spus, Dunărea avea o regularitate periodică de șapte ani, când se revărsa. Cât am fost acolo, în Insulă, contrar rânduielilor neștiute ale firii, s-a revărsat cu regularitate an de an. Nimeni nu-și explica de ce. Era și dubios și scandalos.

Căram fascine în șir indian pe coama digului, senin și fără grijă - ca toți dealtfel - și în urma mea, un maramureșan prin adopție, Danielescu, amic simpatic, cu simțul umorului, la un moment dat (cer suze pentru acest repetat „moment dat”) mă atenționează.

- Măăă! Ce naiba cari după tine?

- După toate aparențele pe tine! m-am rocoșit, total absent la posibilele aiureli ale amicului Danielescu.

- Ia întoarce-te și uită-te! Se oțări amicul în cauză.

M-am întors. Din fascina mea se strecurase un șarpe de apă, frumos, care-și căuta acum calea spre mediul lui natural. S-a blocat pentru moment fluiditatea transportului și s-a încropit pe loc un scaun de judecată: ce facem cu... .

- Liber! Am decis ca unul care-i fusesem cărauș. Nu-i veninos! Nu-i agresiv! E folositor după câte spun băștinașii, răbind dăunătorii! În plus, e frumos! Ce motive am avea noi să-l prigonim?

Într-o asemenea campanie de salvare, tot trebăluind la legatul fascinelor de data asta, am memorizat acea baladă care și acum îmi umple sufletul, ÎNTOARCEREA DIN CRUCIADĂ, pe care mi-o

șoptea Lie printre sălciile ude și ploioase. Și acum mă mir și mă voi minuna totdeauna de unde avea Lie Iacob atâta răbdare? Presupun că era transmisă odată cu...

A mă apuca acum să descriu în amănunt pe fiecare dintre prietenii mei, ar însemna zeci de volume. Deși fiecare ar merita, cu pofta de lectură a generațiilor contemporane, nu le-ar citi nimeni. Dar Iacob Pintilie - LIE - cum îi spuneam toți, nu fără respect, dimpotrivă, e ste ceva....

Am observat pe parcursul a aproape unsprezece ani - nici prea mulți, nici prea puțini - că oamenii cu adevărat valoroși au tendința de a se ascunde undeva, nu știu de ce, într-un fel de umbră, refuzând să iasă în față, jenându-se chiar de o asemenea posibilitate. Posibil că tocmai în această modestie nefardată constă valoarea lor, de care mi-am dat seama că nici măcar nu sunt conștienți.

Fără falsă modestie, acum pot să afirm că Salcia, prin infuzia de tinerețe adusă de noi, de alții veniți înainte și alții după noi - dar din aceeași plămădă - ceea ce s-a definit a fi „spiritul Târgșorului”, a devenit o „colonie” optimistă. În cea mai mare parte a ei.

Nu era ceva programat, era suflu de optimism, tinerețe neînfrântă și curaj. Care i-a trezit din letargia pesimistă pe cei trecuți de 40 de ani și mai mult. Erau între ei destui prăpăstioși care nu vedeau decât partea goală a paharului, dar noi, nebunii tineri, i-am făcut pe cei mai mulți să treacă pe partea plină. Au fost momente când ne priveau cu ochi inchizitoriali, vezi-doamne eram neserioși și provocam administrația - vechea poveste - și că o atitudine concesivă și diplomatică ar fi mult mai profitabilă pentru „cei mulți”. Deveniseră sârmanii diformi cerebral: după atâția ani și atâtea ticăloșii cărora le fuseseră supuși, mai marșau pe ideea că prin „diplomație” s-ar putea obține, ce? Erau vechii politicieni de profesie - ziceau și chiar credeau, rămași cu rădăcinile înfipte într-o irealitate demult defunctă, incapabili să priceapă măcar cu cine au de-a face. Culmea!

După 89 scena politică și ecranele televizoarelor au fost invadate, pe lângă lichelele produs al „revoluției”, cu o serie de „istorici” - acum venerabili bătrâni - care, ca și atunci, nici acum nu pricepeau nimic. Absolut nimic! Reușind să-și distrugă fără niciun ajutor din afară, propriile partide! Cam cu asemenea specie fosilizată ne confruntam atunci, când nici nu erau atât de „trecuți”, dar și atunci erau pietrificați în idei și preținși mari cunoscători întru ale „politichiei”. Ba, mai aveau și „convingeri”, pe care, când se întâmpla ca viața să fie oarecum suportabilă, le apărau cu strășnicie și uitându-le când cobora pușcăria din pod, cu restricții și mizerii și când bravii politicieni treceau fără tranziție la miorlăieli și văicăreli. Uitau atunci și de americanii care „nu vor tolera” și de democrațiile europene care „nu vor admite”... Ei, cei care pretindeau că le știu pe toate, nu pricepeau nimic! Să-i lăsam în plata Domnului, nici nu aș fi vorbit atâtea despre ei, dacă nu i-aș fi văzut după 89, cocoțați cât mai sus, umplând ecranele televizoarelor și laudându-se cu vitejiile lor de după gratii.

Nu spun că nu ar fi fost printre ei și unii demni de stimă, dar aceștia au fost puțini și nici nu i-am văzut pe ecranele televizoarelor.

(va urma)
ION DUNCA

La 7 ani de la trecerea la Domnul a Părintelui Chesarie Gheorghescu (12 martie 1929 – 14 iunie 2017)

CONSTANTIN MIHAI

Arhimandritul Chesarie Gheorghescu rămâne o figură emblematică a Bisericii Ortodoxe Române Luptătoare. Un teolog rafinat, cu studii strălucite atât în țară, cât și în străinătate, autor al unei remarcabile teze de doctorat despre *Iconomia divină și iconomia bisericască*, sub îndrumarea Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Părintele Chesarie Gheorghescu nu s-a putut bucura de o recunoaștere academică binemeritată, prin ocuparea unei catedre universitare, întrucât a ales drumul generației sale mărturisitoare, trecând prin universul concentraționar comunist între 1960-1964, ca urmare a atitudinii sale de opunere față de decretul 410/1959 de desființare a monahismului românesc.

Atitudinea sa anticomunistă avea să-i marcheze întregul său destin, primind oprobiul din partea autorităților bolșevice și neobolșevice. I se fixează domiciliul obligatoriu la Mănăstirea Dintr-un Lemn, considerat *persona non grata*, dar având condescendența de la Episcopul Iosif al Râmnicului, de a oficia ca preot și duhovnic, deși pe linie politică se afla sub interdicție civică timp de 10 ani. Persecuțiile din partea Securității îl vor urmări mereu, la care se adaugă șicanele din partea Patriarhiei și a Episcopiei Râmnicului.

Din păcate, alături de Părintele Veniamin Micle de la Mănăstirea Bistrița, o altă figură luminoasă a Bisericii Ortodoxe Române Luptătoare, un cărturar remarcabil care a plătit prețul solidarizării cu atitudinea anticomunistă a Părintelui Gheorghe Calciu Dumitreasa de opunere împotriva dărâmării bisericilor din București și din țară - în acea vreme, Părintele Veniamin Micle, asistent universitar la Facultatea de Teologie din București a fost dat afară din Universitate și trimis în surghiun la Mănăstire, ca urmare a susținerii vrednicului de pomenire, Părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa, unul dintre martirii și mărturisitorii închisorilor comuniste, cel care a spălat obrazul Bisericii Ortodoxe Române - Părintele Chesarie Gheorghescu a suportat cu demnitate denigrările la care a fost supus de Episcopia Râmnicului și după evenimentele din decembrie 1989 până la venirea noului Arhiepiscop, I.P.S. Părinte Varsanufie. Este un adevăr pe care ierarhia Bisericii trebuie să și-l asume măcar acum, în acest an comemorativ al martirilor și mărturisitorilor din închisorile comuniste, când Dumnezeu cheamă la El un alt reprezentant al său, Pr. Chesarie Gheorghescu.

Părintele Chesarie Gheorghescu se înscrie pe linia tradiției monahale românești a secolului XX, întrupată de Părintele Ilie Cleopa, Părintele Paisie Olaru, Părintele Arsenie Papacioc, Părintele Benedict Ghiuș, Părintele Adrian Făgețeanu, Părintele Justin Pârvu *et alii*, o linie de forță a duhovniciei, dar și a jertfelniciei cuminecătoare.

Asemenea Părinților Constantin Voicescu, Liviu Brânzaș, Gheorghe Calciu Dumitreasa, Justin Pârvu, Părintele Chesarie Gheorghescu are o atitudine netă împotriva comunismului și a slujitorilor săi, denunțând, din postura staturii sale morale, tot răul care s-a propagat în interiorul Bisericii prin aceste mamone:

„Pentru orice creștin de bună-credință este evident că cea mai mare lacună, cel mai mare neajuns al vieții noastre bisericești a fost absența iubirii de Adevăr și, mai ales, a capacității de jertfă pentru apărarea tezaurului sfânt al poporului și al Bisericii noastre străbune, ca să nu mai vorbim de indiferența aproape totală și de

lașitatea multora față de cei care au fost rânduiți să se jertfească și să suporte teroarea greu de imaginat a dușmanilor acestui popor, fie în timpul războiului, fie în cei peste 45 de ani de persecuție de la încătușarea noastră sub jugul comunist până în prezent. Sutele de mii de eroi, sutele de mii de condamnați și zecile de mii de morți în închisorile dictaturii antiromânești și antireligioase ne stau mărturie până astăzi...

Să nu uităm însă că JERTFA este cea mai sigură și importantă contribuție la întărirea convingerii față de ideea națională, față de credința cea dreaptă și milenară a poporului român și a Bisericii sale străbune...”¹.

Apelul constant al Părintelui Chesarie vizează responsabilizarea slujitorilor Bisericii referitoare la recunoașterea și prețuirea martirilor români, în măsura în care „românii cei prigoniți să devină pelerini la locurile sfinte ale românismului”: Aiud, Pitești, Gherla, Târgșor, Jilava, Periprava, Cavnic, Miercurea Ciuc, Mislea, Sighet, Uranus, Canal Dunărea-Marea Neagră, Alba-Iulia, Vaslui, geografia rezistenței românești anticomuniste:

„Străduiți-vă să cunoașteți care a fost idealul spiritual și național al acestor eroi-luptători, care au salvat onoarea neamului nostru, căci jertfa lor a făcut ca acest popor să nu mai fie acoperit de rușinea de a fi fost ocupat și comunizat fără nici o rezistență. Căutați să descoperiți taina forței lor morale care i-a făcut capabili să suporte suferințele iadului necruțător creat pentru exterminarea lor.

Numai eroii căzuți la datorie și sutele de mii de deținuți politici pot să vorbească, fără să mintă, despre dragostea de neam și despre interesele naționale ale poporului nostru atât de încercat acum. Numai ei pot să facă mărturisire, fără să roșească, despre adevărata libertate și sacrificiu după care se zbate atât de mult poporul nostru. Numai ei pot să pronunțe, fără să comită un sacrilegiu, numele lui Horia, Cloșca și Crișan, al lui Avram Iancu sau al lui Eminescu. Istoria vieții lor este un zornăit lung de lanțuri și umiliri până la sânge pentru libertatea noastră a tuturor. Să facem tăcere în conștiința și în inima noastră ca să-i auzim!

Să ne punem aspirațiile și străduințele noastre sub ocrotirea lor morală...Să ținem mereu vie amintirea sfântă a martirilor neamului nostru, să ne plecăm cu smerenie în fața jertfei lor și să-i determinăm și pe cei care nu i-au cunoscut să-i prețuiască și să-i păstreze cu sfințenie în marea galerie a eroilor patriei și a martirilor Bisericii străbune”².

Cuvintele Părintelui Liviu Brânzaș devin profetice în actuala perspectivă a recrudescenței comunismului nu numai la nivel național, dar și mondial, în măsura în care ierarhia BOR refuză după 35 de ani din decembrie 1989 canonizarea tuturor eroilor și martirilor legionari din toate prigoanele secolului XX: carliste, antonesciene și comuniste – mult anunțata canonizare din 2025 este departe de a cuprinde adevărata canonizare a Sfinților Români din Mișcarea Legionară, din motive lesne de înțeles: **Nu pot fi slujitorii de ieri ai imensei minciuni care a fost comunismul, luptătorii de azi pentru adevăr. Nu pot fi ateii și criminalii de ieri, filantropii și apărătorii de azi ai credinței strămoșești.**

Părintele Chesarie Gheorghescu, unul dintre mucenicii și mărturisitorii din închisorile comuniste, și-a desăvârșit opera sa atât la nivelul

formării de caractere puternice, de ucenici pentru slujirea Bisericii, cât și la nivelul teologiei academice, prin lucrări semnificative. Un exemplu pentru ceea ce înseamnă trăirea duhovnicească și apărarea credinței cu prețul vieții, părintele Chesarie rămâne un reper al Ortodoxiei, icoana permanent vie a jertfelniciei.

Note:

¹ Pr. Chesarie Gheorghescu, „Înălțarea Domnului și ziua Eroilor”, în Ștefan Georgescu, *Părintele Arhimandrit Chesarie, momente triste și raze de lumină din viața sa*, Râmnicu Vâlcea, Editura Conphys, 2005, p.170.

² *Ibidem*, pp.172-175.

Pedro Pablo Peña ¡PRESENTE!

În data de 4 iulie 2024, camaradul nostru, Pedro Pablo Peña, după o lungă și grea bătălie cu boala nemiloasă, s-a dus să întărească garda alături de luceferi, în Falanga Cerească.

Născut la Cordoba în 1952, avocat, Pedro Pablo a activat din tinerețe în cadrul Falangei Spaniole în subdiviziunea ei numită "Primera Linea", a fost ulterior șeful mișcării naționaliste spaniole Alianza Nacional, inițiatorul și conducătorul platformei naționaliste "La España en Marcha".

Pentru noi, Pedro Pablo Peña a fost un exemplu viu de eroism și militantă, o adevărată legendă a luptelor naționaliste. Am avut bucuria de a-l cunoaște și onoarea de a ne oferi încrederea și prietenia sa; un camarad loial și fundamental pentru activitatea, poziția și legitimitatea Fundației George Manu în Spania.

Pedro Pablo Peña: ¡PRESENTE!

Discursul lui Pedro Pablo Peña Comemorarea Moța Marin, Majadahonda 2015

Monumentul închinat lui Ion Moța și Vasile Marin este un monument al recunoștinței pentru sacrificiul, pentru martiriul – pentru că ei au fost niște adevărați cruciați – dat pe pământ spaniol, chiar aici, apărând Spania de comunismul ateu. Nu îi omagiem doar pe Moța și Marin, ci și pe ceilalți cinci legionari care au venit împreună cu ei în Spania să lupte pentru credința noastră. A fost atât de mare avalanșa înscrierilor pentru a lupta pe frontul spaniol, însă Căpitanul Codreanu a trebuit să oprească înscrierile, să îi oprească pe atât de mulți legionari care ar fi vrut să vină să lupte în Spania, pentru că și în România era mare nevoie de ei, pentru a lupta fix în același război, pentru că acest război se derula pe tot teritoriul Europei.

Aici au venit șapte voluntari și doi dintre ei au scăldat pământul spaniol cu sângele lor. Când s-au întors în România, Totu, care are o carte care se numește „Însemnări de pe frontul spaniol”, așterne pe hârtie niște pagini extraordinare: „rămâne în pământul vostru mărturia unor legionari care au venit să lupte pentru Dumnezeu și pentru Spania”. Și această mărturie o reprezintă trupurile celor doi care au murit aici.

Pentru mine este o onoare să vă pot vorbi tuturor. Îi mulțumesc Fundației George Manu pentru privilegiul de a continua să facă această manifestare, care se face din anii '70. Este prima dată când mi se oferă ocazia să vorbesc aici și vă mulțumesc din inimă.

Trebuie să facem un paralelism între situația trăită în acei ani și situația actuală. Toată Europa se afla

sub ofensiva comunismului care era puternic și viguros, care triumfase în Rusia și care amenința să inunde întregul continent. În Germania se duseseră deja luptele împotriva Ligii Spartachiste și se anihilase statul sovietic care fusese efemer instalat acolo de aceasta, de fapt au fost trupele Freikorps care i-au înfrânt. Toată Europa era amenințată de instalarea unui regim comunist sub egida lui Stalin.

În Spania această ofensivă comunistă a făcut să apară Republica, o republică laică, atee, care îi prigonea pe creștini, pe catolici, și efectiv partea sănătoasă a poporului spaniol, armata, Falanga, tradiționaliștii au spus: „Până aici!”. S-au ridicat sub arme și această ridicare, „El alzamiento nacional”, a fost numită de Papa drept „o cruciadă pentru Hristos”. Războiul civil spaniol n-a fost doar un simplu război civil, a fost o cruciadă de eliberare națională pentru apărarea credinței și a țării.

Pentru asta au venit camarazii români, cu acest spirit al cruciadei, au venit gândindu-se că lupta care se dădea în Spania era identică cu cea care se dădea în România; și că oprirea comunismului la granița spaniolă era singura soluție ca acesta să nu pătrundă mai departe în Europa. În acest spirit trebuie să înțelegem prezența camarazilor români, a Mișcării Legionare și a României însăși, așa trebuie să îi înțelegem pe acești cruciați care ne-au apărat credința și țara.

Azi ne aflăm într-o situație similară. Persecuția religioasă nu mai este atât de evidentă ca atunci, nu mai este violentă, acum este sarcastică. Au înlocuit această violență și persecuția sângeroasă cu violența spirituală. Din păcate, am pierdut războiul în 1945, pentru că în acel an am pierdut cu toții războiul. Și începând din acel moment a venit persecuția, Europa a fost divizată. S-a instaurat o nouă ordine politică mondială la conferința de la Yalta și o nouă ordine economică mondială la conferința de la Bretton Woods. Și lumea a fost divizată în două: o parte a fost oferită sovieticilor și alta a rămas a capitaliștilor.

Am avut ocazia să ascultăm la sediul Falangei conferința părintelui Vișovan și a lui Marcel Petrișor despre persecuția religioasă și persecuția naționaliștilor români sub regimul comunist din România. Ne-a impresionat această persecuție brutală, a torturilor și închisorilor. Oameni care au făcut 15, 16, 17, 18 ani de închisoare în condiții îngrozitoare, cărora numai cei cu voință de nestrămutat le-au supraviețuit, pentru că trupurile pot arde, însă voințele de nestrămutat și sufletele de stâncă nu cedază.

Acest tip de persecuție violentă s-a încheiat pentru că au descoperit o metodă mai bună de a domina sufletele și anume corupându-le. Persecuția violentă a bolșevicilor nu a reușit să distrugă sufletele creștine ale popoarelor ocupate. Dar persecuția sistematică, maladivă, ofensivă, corupătoare a democrațiilor occidentale capitaliste, a reușit să sfărâme sufletele creștinilor din occident. Slavii rămân în continuare creștini autentici, pentru că au suferit acea persecuție brutală. Popoarele romanice și germanice am cedat persecuției mizerabile și corupției. Este ca o ploaie măruntă care a pătruns până în interiorul nostru, corupându-ne, după ce a picurat peste noi timp de peste 70 de ani.

Acum ne confruntăm cu o ofensivă jihadistă care pare că ne va inunda cu totul. Am văzut ce s-a întâmplat la Paris. Mulți oameni se revoltă împo-

triva islamului, împotriva jihadismului și împotriva ofensivei lui. Noi nu trebuie să cădem în această capcană, repet, nu trebuie să cădem în această capcană. Islamul care ne este dușman, pentru că asta ne este, nu este dușmanul nostru principal. Dușmanul nostru principal este sistemul care a permis apariția pericolului jihadist, adică cel care a deschis porțile occidentului, porțile Europei creștine pentru mase imense de imigranți musulmani care veneau cu o identitate clară, pentru că ei nu au renunțat niciodată la ea. Musulmanii procedează corect pentru că ei știu foarte bine cine sunt și pentru ce luptă. Cei care am uitat cine suntem și pentru ce luptăm suntem noi.

După cele petrecute acum la Paris se încearcă mobilizarea noastră, a tuturor, pentru a forma o cruciadă contra islamului. Dar nu se vrea o cruciadă în numele crucii și a lui Hristos, ci o cruciadă în numele valorilor republicane: toleranță, homosexualitate - pentru că ei numesc drept toleranță homosexualitatea, feminismul, avortul, adulterul. Asta este toleranța lor, dar noi nu luptăm pentru această toleranță, pentru valorile republicane sau pentru valorile revoluției franceze. Noi suntem aici pentru a lupta pentru valorile creștinătății.

Sunt trei actori în această dramă, actori fundamentali: sistemul – care este protagonistul principal și cel care ne-a oprinat și corupt până acum; alt actor este cel care refuză să se lase corupt, este refractar la prostiile occidentului putred, acesta reprezintă jihadiștii; și mai există un al treilea actor, un actor secundar, sărac și marginal și acela suntem noi, naționaliștii europeni. Pe acest actor toată lumea îl dă la o parte pentru că vrea ca el să dispară. Foarte bine, noi vom lăsa ca acest război să se dea între ei, să se omoare unii pe alții în acest război.

Morții de la Hebdo - apropo, eu „nu sunt Charlie Hebdo”, niciunul dintre noi nu este Charlie Hebdo - aceștia erau niște mizerabili care nu jicneau doar credința musulmană, ci în special pe cea creștină. Pentru fiecare caricatură anti-islamică există publicitate 10 sau 100 de caricaturi anti-creștine, jicnitoare la adresa lui Hristos, a Sfintei Treimi, au apărut imagini despre care nici nu pot vorbi, nu pot să le numesc, pentru că sunt extrem de ofensatoare, cu Sfânta Treime batjocorită într-un fel abominabil. Și acum ei ar vrea ca noi să ne ridicăm ca să apărăm pe acei morți de la Charlie Hebdo. Cei morți își merită soarta pentru că erau niște canalii. Noi nu ne vom ridica pentru a apăra astfel de oameni.

Avem două lupte de dus. Una este lupta ideilor, adică frontul cultural, bătălia pentru credință, spiritualitate, pentru națiunea noastră, pentru recuperarea istoriei noastre. Și când o să ne întărim moral, militar, biologic, atunci vom da această luptă. Atunci acel actor dat la o parte și disprețuit va veni în față și va spune „și noi suntem în luptă”, dar nu pentru apărarea valorilor republicii franceze, nici ale republicanismului, nici ale unei false toleranțe care de fapt îi încâtușează pe alții - asta nu este toleranță, este temniță pentru sentimentele celorlați, pentru adevărurile religioase, pentru adevărurile teologice. Dacă vom ridica armele va fi și împotriva unora și împotriva altora: și împotriva sistemului și împotriva jihadului. Primii pentru crima de a deschide porțile pentru musulmani și ceilalți pentru că sunt un dușman extern în interiorul identității noastre europene. Asta pretindem noi.

Și asemeni cu Moța și Marin, al căror martiriu este un exemplu pentru noi toți, noi trebuie să recuperăm spiritul Mișcării Legionare. Și ei îl aveau drept patron spiritual pe Arhanghelul Mihail, așa cum îl avem și noi, pentru că el a spus „Cine este ca Dumnezeu?” atunci când Satan a refuzat să se supună Domnului. Și noi, ca și Mișcarea Legionară, spunem „Cine este ca Dumnezeu?”, că să impunem iarăși în Europa creștinismul și națiunea.

Vă mulțumesc!

Pagină realizată de
CEZARINA CONDURACHE

Dreptul la Memorie:**Abonați-vă la revista „PERMANENȚE”****ABONAȚI-VĂ LA REVISTA “PERMANENȚE”**

Avem dreptul la memorie, la adevăr, la istorie, la demnitate.

Avem obligația să ducem mai departe moștenirea primită de la seniorii pătimitori în temnițele carliste, antonesciene, comuniste...

Revista „Permanențe” face parte din această moștenire.

Vă invităm să mergem înainte, împreună!

Fundația Profesor George Manu și Editura Evdokimos

Dragi prieteni, Revista noastră, „Permanențe”, a intrat în 2024 în al 27-lea an de existență. Înființată în 1998 de supraviețuitorii temnițelor carliste, antonesciene și comuniste, cu apariție lunară neîntreruptă, „Permanențe” a rămas singura revistă național-creștină care mai apare în România, în format fizic, în mod constant. Avem dreptul la memorie, la adevăr, la istorie, la demnitate. Avem obligația să ducem mai departe moștenirea primită de la seniorii pătimitori în temnițele carliste, antonesciene, comuniste.

Revista „Permanențe” face parte din această moștenire. Costurile tot mai mari generate de tipărirea și distribuirea unei reviste de acest fel au cauzat dispariția multor publicații de gen apărute după 1990. Și noi ne confruntăm cu aceeași problemă, dar suntem hotărâți să continuăm. Pentru a face asta, avem nevoie și de ajutorul vostru.

Vă rog - pe toți cei care puteți și doriți - să ne sprijiniți, abonându-vă, reînnoind abonamentul pe care îl aveți deja la revista „Permanențe” sau făcând donații. Prețul abonamentului este de 150 lei/ an pentru abonații din România, respectiv 60 euro/ 70 dolari/ an pentru abonații din străinătate.

Revista apare lunar și se expediază prin poștă pe adresa abonaților.

Contravaloarea abonamentului sau donațiile se pot achita prin mandat poștal pe adresa:

Militaru Carmen Daniela, Str. Austrului nr. 12, Bl. 3, Sc. C, Ap. 32,

024073, București

sau prin virament bancar pe coordonatele următoare:

Fundația „Profesor George Manu”,

Banca Transilvania,

swift code: BTRLRO22XXX

USD - IBAN:

RO17BTRL04102205797941XX

EUR - IBAN:

RO80BTRL04104205797941XX

LEI - IBAN:

RO34BTRL04101205797941XX

Vă invit să mergem înainte, împreună!

Cezarina Condurache,

Președinte Fundația „Profesor George Manu”

- Redacția își păstrează distanța față de conținutul articolelor; responsabilitatea revine exclusiv autorilor.

PERMANENȚE

ISSN 1453 – 9551

Editor: Fundația Culturală „PROFESOR GEORGE MANU”

Str. Austrului nr. 12, Bl. 3, Sc. C, Ap. 32,

024073, București

e-mail: fgmanu@gmail.com

Internet: <http://www.fgmanu.ro>

tel. 021-252-20-41; 0746 548 305

REDACTOR ȘEF:

BOGDAN MUNTEANU

REDACTORI:

PR. MARIUS VIȘOVAN

PR. VASILE GORDON

CIPRIAN VOICILĂ

CEZARINA CONDURACHE

CORRESPONDENȚI STRĂINĂTATE:

CĂLIN GABOR

NICOLAE OPRESCU

DANIELA MILITARU - TEHNOREDATOR

ADMINISTRAȚIE – DIFUZARE:

MILITARU CARMEN DANIELA

Str. Austrului nr. 12, Bl. 3, Sc. C, Ap. 32, 024073, București

RELAȚII CU PUBLICU: LUNI, MARTI, MIERCURI, JOI, VINERI: 14-18

FUNDAȚIA “PROFESOR GEORGE MANU”

1994-2023

PREȘEDINȚI:

† **NICOLAE GOGA, 1994-1995**

† **MIRCEA NICOLAU, 1995-2011**

† **NICOLAE ROȘCA, 2011-2013**

† **GHEORGHE GHEORGHIU, 2013-2015**

CONSILIER ONORIFIC:

† **VASILE AFILIE**

ACTUALA CONDUCERE:**PREȘEDINTE ONORIFIC:**

ELISABETA IONESCU

PREȘEDINTE:

CEZARINA CONDURACHE